

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
suzjeni Evropi.

primor

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

LEDAR
I. Ristori 28
al. (0432) 731190
Fax 0432/730462

7096 AA 60100200
DOLNA KNJIZNICA
ILHARJA
REVOLUCIJE 1 P.P. 132
001 KOPER

Poštna plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 194 (14.285)

Trst, sobota, 22. avgusta 1992

V Sarajevu in po vsej Bosni in Hercegovini se krvavi boji nadaljujejo

Alija Izetbegović bo v Londonu zahteval vojaško akcijo v BiH

Panič zadovoljen z vabilom v britansko prestolnico, čeprav bo sodeloval le
v zasebni obliki - Prisotnost zagotovil tudi Gali - Opozorilo Zahoda Grčiji

Kanadski vojak Unproforja nadzoruje odhod avtobusa z Muslimani, ki so jih včeraj v Sarajevu zamenjali s srbskimi vojaki (Telefoto AP)

LJUBLJANA — Bosna in Hercegovina bo na bližnji londonski konferenci o Jugoslaviji zahtevala vojaško posredovanje mednarodne skupnosti, a tokrat z veliko tehtnejšimi argumenti. To je za radio Glas Amerike izjavil bosansko-hercegovski predsednik Alija Izetbegović in dodal, da od Zahoda ne zahtevajo napotitve kopenskih enot, želijo le »posredovanje vojaškega letalstva, saj imajo za kopenske boje v BiH dovolj pogumnih borcev, ki potrebujejo le orožje«.

Bližajoča se konferenca v Londonu pa je tudi drugače v središču pozornosti. Kot je napovedal, naj bi se je udeležil tudi generalni sekretar OZN Butros Gali. Poleg tega se je bodo udeležili še predstavnik Albancev s Kosova Ibrahim Rugova in predstavniki Muslimanskega narodnega sveta Sandžaka. Bosansko-hercegovski zunanji minister Haris Silajdžić je po pogovorih v Washingtonu izjavil, da naj bi v Londonu razpravljali o pobudi za ustanovitev štirih avtonomnih mešanih področij v Bosni in Hercegovini v okviru ozemeljske celovitosti in suverenosti te republike. V tem primeru naj bi, kot je dejal, Združeni narodi prevzeli neke vrste protektorat nad BiH.

Zanimivo je, da je londonsko konferenco predsednik Zvezne republike Jugoslavije Dobrica Čosić primerjal z Berlinskim kongresom, ki pa bo, kot je dejal, uničil, vsaj za zahodno Evropo, določila versajškega miru. Sicer pa so ugibanja glede tega, kaj naj bi ta konferenca pomeni

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Gibanje cen je ta mesec v bistvu nezaznavno

RIM — Podatki o gibanju cen na drobno v osmih vzorčnih mestih, ki so jih objavili včeraj, kažejo, da so ostali življenjski stroški ta mesec v Italiji bistveno nespremenjeni - narasli so za 0,1% v primerjavi z julijem. Če ne bo prišlo do konca avgusta do kakšnega nenadejanega premika, bo znašala tedaj tendenčna stopnja inflacije 5,3% nasproti lanskemu avgustu, medtem ko je znašala prejšnji mesec 5,5%, avgusta 1991 pa 6,3%. Tako ugodnega razvoja cen v tem mesecu niso zabeležili že od avgusta 1975, tako nizke letne inflacijske stopnje pa od novembra 1988. Seveda pa nam pove druga plat zvona, da je avgust mesec skupinskih dopustov, ko je torej na krajšem oddihu tudi draginja.

Pregled po posameznih mestih nam pokaže naslednje censke premike v primerjavi z julijem: Bologna, Neapelj, Genova in Trst 0,1%, Palermo 0,3% in Turin 0,6%, nobene spremembe pa v Milanu in Benetkah. Tendenci stopnja inflacije pa je bila taka: Turin 5,3%, Genova 5,4%, Trst 5,6%, Palermo 5,7%, Bologna in Milano 5,9% in Benetke 6%.

Najbolj so se podražile jestvine, stroški za oblačila in stanovanje pa se niso povečali.

V Palermu včeraj našli ukradeni eksploziv

PALERMO — V Palermu so včeraj našli razstrelivo, ki so ga neznanci ukradli predvčerajšnjim. Eksploziv so izsledili na podlagi anonimnega telefonskega klica. Preiskovalci so izrazili domnevo, da so neznanci, ki so ukradli razstrelivo, zapustili plen potem, ko naj bi sile javnega reda stisnile obroč okrog njih. Ni pa izključeno, da so storilci (domnevajo, da so to mafijski krogi) želeli s tem posredovati sporočilo, češ da je položaj — kljub prihodu oboroženih sil — še vedno pod njihovim nadzorom.

Mafijski skesanec Rosario Spatola je medtem izjavil, da se bodo bombni napadi zoper državne funkcionarje nadaljevali. To naj bi trajalo vse dotlej, dokler ne bodo prijeli Mariana Asara, po Spatolovem prepričanju najbolj nevarnega izvajalca mafijskih atentatov. 36-letnega Asara vneto iščejo tako v Italiji kot na tujem, pripada pa mafijskim krogom iz Trapanija. Asara je bil vpleten v atentat proti sodniku Carlu Palermu, vendar so ga kasneje opustili. Lani so zoper njega sprožili sodni pregon.

Da na Siciliji ni miru, pričajo groznje nasprotnikom mafije. Tokrat so zagrozili patru Enniu Pintacudi, ki je malo pred tem, med neko pridigo, obsodil povezanost med mafijo, framazonstvom in delom državnih služb.

Bombni atentat na županstvo pri Nuoru

NA 2. STRANI

Pomemben korak za uveljavitev jezikovnih pravic v statutih Upravno sodišče sprejelo priziv Doberdoba in razveljavilo sklep nadzornega odbora

Deželno upravno sodišče (TAR) je v celoti sprejelo priziv občine Doberdob proti sklepu Deželnega nadzornega organa, ki je iz Statuta občine črtal člene, ki so v poslovanju občinskih uradov in organov predvidevali rabo slovenskega jezika. Deželno upravno sodišče je z istim aktom razveljavilo sklep nadzornega organa.

Razprava na Deželnem upravnem sodišču je bila 10. julija letos in smo o njenem poteku takrat obširno poročali. Zaenkrat je bila objavljena le rzsodba v zvezi s prizivom, ki ga je vložila občina Doberdob. Z ozirom na vsebino rzsodbe je povsem upravičeno pričakovati, da bo sodišče podobno odločilo tudi v primeru priziva občin Števerjan in Sovodnje.

Deželno upravno sodišče v utemeljitvi rzsodbe zelo podrobno razčlenjuje pojem priznane manj-

šine in opredeljuje iz republiške ustave izvirajoče obveznosti glede zaščite manjšin. »Republika« in ne »Država« si prizadeva za zaščito manjšin in ni nujno, da to področje urejajo le državni zakoni. Ob tem se ni mogoče zadovoljiti le z neko deklarativno zaščito, ampak s pozitivnimi normami na različnih področjih in tudi v pristojnosti različnih organov in ustanov. Ob tem sodniki dež. upravnega sodišča primerjajo izvajanje ustavnih določil na nekaterih drugih področjih, kjer se ta določila uresničujejo na različnih nivojih.

Sodniki ugotavljajo tudi, sklicujoč se na predhodne akte in zlasti na vsebino Osimskega dogovora, da ni mogoče prisotnosti slovenske manjšine teritorialno omejevati.

Ugotavljajo tudi, sklicujoč se na rzsodbo Ustavnega sodišča št.

62/92, da je slovenska manjšina »priznana manjšina« in da je jamstvo uporabe materinega jezika v odnosih z oblastjo osnovna minimalna oblika jamstva za priznano manjšino.

Deželno upravno sodišče v utemeljitvi rzsodbe navaja tudi vrsto mednarodnih konvencij (Mednarodni pakt o civilnih in političnih pravicah, podpisan v New Yorku 16.12.1966, Mednarodna konvencija podpisana v Rimu 1950, Zaključna listina Helsinške konference). Gre za norme mednarodnega prava, ki jih je italijanski pravni sistem sprejel in ki poleg ustavnih jamstev predstavljajo dovolj jasno osnovo za tolmačenje internih norm.

Občino Doberdob, kakor tudi Števerjan in Sovodnje, sta na deželnem upravnem sodišču zago-

varjala odvetnika Nereo Battello in Peter Sanzin.

Odvetnik Battello je v telefonskem pogovoru sinoči, kmalu zatem ko nas je doberdobski župan dr. Lavrenčič seznanil z vsebino rzsodbe, izrazil veliko zadoščene. »Gre za pomembno rzsodbo, njena pomembnost pa je v tem, da je globoko in izčrpno utemeljena.«

Danes se bo v Doberdoba predvidoma sestal občinski odbor in bodo na sejo povabili tudi načelnike svetovalskih skupin. Dogovorili se bodo o naslednjih korakih, ki naj jih občina napravi, potem ko je deželno upravno sodišče vendarle priznalo zakonito in naravno pravico uporabe materinega jezika v odnosih z oblastjo.

Pomemben korak torej v prizadevanjih za priznanje in uveljavljanje pravic naše narodnostne skupnosti.

Ob sprejetju predsedniške kandidature na konvenciji republikanske stranke George Bush prešel v odločen napad

Nov ultimat Iraku

WASHINGTON — Iz krogov ameriške administracije je prišla vest, da bodo ZDA, Velika Britanija in Francija v torek uradno zahtevale, da bi Irak ne pošiljal več vojaških letal južno od 32. vzporednika. Tri zahodne sile naj bi tako zavarovale iraške šite pred napadi Sadamovih vojaških letal. V primeru, da bi Bagdad kršil ultimat, bodo zahodne sile odgovorile s sestrelitvijo iraških vojaških letal.

Predsednik iraškega parlamenta Saleh je izjavil, da bi uresničitev tega pomenila kršenje suverenosti in integritete Iraka. Napovedal je, da se bo Irak uprlo odločitvi. Z Bagdadom je solidarna tudi Jordanija, ki je preko ministra za informiranje kritizirala sklep zahodnih držav. Sklep je pred tem obsodil jordanski parlament.

HOUSTON — Ob sprejetju predsedniške kandidature je ameriški predsednik Bush, v želji da bi pridobil čimveč naklonjenosti med volilci, prešel v napad. To je storil ob izteku republikanske konvencije, pri čemer je v zaključnem govoru skušal prepričati Američane, da ima najboljši program za naslednji predsedniški mandat.

V govoru je sedanjí ameriški predsednik posvetil pozornost predvsem najbolj ranljivi točki v svojem programu, tj. gospodarstvu. Zavzel se je za zmanjšanje davkov in pri tem napadel demokratiški gospodarski program oziroma zahteve po izrazitem obdavčevanju in trošenju. Zavzel se je tudi, da bi ZDA pridobile vlogo, ki so jo do pred kratkim imele v svetovnem gospodarstvu in trgovini, hkrati pa kritiziral počasnost in

celo obstrukcijo ameriškega kongresa. Kot največjo zaslugo v času štiriletnega predsednikovanja je Bush omenil področje zunanje politike.

Bushev govor je, kot kaže, imel takojšen učinek. Iz javnomnenjskih raziskav izhaja namreč, da je pridobil več točk na škodo svojega tekmeča Billa Clintona. Razlika med obema predsedniškima kandidata naj bi — po raziskavah dnevnika USA Today — trenutno znašala le dobrih 10 točk, po nekaterih drugih anketah pa celo manj. Demokratiški tabor je nemudoma reagiral in preko Georgea Stephanopoulosa očital Bushu, da skuša z demagoškimi obljubami (eno od teh je prav znaižanje davkov) na nepošten način pridobiti naklonjenost volilnega telesa.

Zaplet zaradi prepovedi odhoda 5 palestinskih predstavnikov iz Izraela v Jordanijo

Palestinci z zasedenih arabskih ozemelj zagrozili z bojkotom mirovnih pogajanj

JERUZALEM — Palestinska delegacija iz Cisjordanije in Gaze je odložila odhod v Washington in zagrozila, da bo bojkotirala ponedeljkovo nadaljevanje mirovnih pogajanj z Izraelom v ameriški prestolnici. To je včeraj na improvizirani tiskovni konferenci povedala glasnica delegacije Hanan Ašravi po nepričakovanem povratku palestinskih predstavnikov v Vzhodni Jeruzalem.

Včeraj zjutraj se je delegacija že odpravila proti Amanu, od koder bi morala danes nadaljevati pot za Washington. Toda po besedah Ašravijeve je na mostu Allenby, ki vodi v Jordanijo, prišlo do zapleta, ker izraelski vojniki niso pustili preko meje pet Palestincev, češ, da niso na seznamu, ki jim je bil dostavljen. Kot se je zvedelo, so vojniki delali težave, ker pet članov pomožnega osebja ni imelo posebnega dovoljenja izraelske varnostne službe, ki pooblašča Palestince mlajše od 35 let, da se vrnejo na zasedena ozemlja po bivanju v tujini, ki je krajše od devet mesecev. Ašravijeva (na sliki AP) je povedala, da je zaplet trajal več ur, nato pa se je palestinsko predstavništvo odločilo za vrnitev. Povedala je tudi, da ne nameravajo ponovno odpotovati, »tudi za

ceno propada nadaljevanja mirovne konference,« če prej ne bodo dobili zagotovila, da se podobni birokratski zapleti ne bodo ponovili.

Predstavniki izraelske vojske je s tem v zvezi dejal, da je incident napihnen in da bi lahko člani delegacije manjkajoče dokumente dobili na meji.

O reševanju izraelsko-arabskega spora je bil govor tudi na pogovorih izraelskega zunanega ministra Šimona Peresa z najvišjimi ruskimi predstavniki v Moskvi. Peres je po pogovorih včeraj povedal, da si Izrael »odkritosrčno želi miru s sosedi,« vendar pa je izključil neposredne pogovore s predstavniki PLO. Izraelski zunanji minister je poudaril, da pri pogovorih z arabskimi državami Rusija lahko stori veliko in da je za Izrael ključ miru v predlogu za avtonomijo zasedenih ozemelj, pri čemer pa je dejal, da Tel Aviv ne bo mogel pristati na umik z »vseh« zasedenih ozemelj. Glede Golanskega višavja pa je poudaril, da Izrael ne sprejema »diktata« Sirije in da se je o tem mogoče dogovoriti le na pogajanjih. Kar zadeva varnostni pas v južnem Libanonu, pa ga bo Izrael izpraznil, »ko bodo prenehali napadi palestinskih in islamskih gverilcev, ki imajo svoja oporišča v Libanonu.«

Podražitev kolekov za vplačilo raznih taks

RIM — Ljudje se še dodobra odpočili niso na dopustu, pa jih davkarja spet tepe, to pot s podražitvijo kolekov, ki bo začela veljati v ponedeljek, 24. avgusta.

Vzemimo na primer vozniško dovoljenje: zanj bo treba odšteti po novem 50.000 lir in to za vse vrste dovoljenja, medtem ko so bile posamezne kategorije doslej različno obdavčene - sorazmerno se najbolj podraži dovoljenje »C«, ki je stalo najprej 18.000, potem (po zadnjih vladnih gospodarskih ukrepih) 36.000 in zdaj, kot reče, 50.000 lir. To pa še ni vse: razlike ne bo mogoče vplačati z nakupom kolekov ustreznih vrednosti, ampak se bo treba napotiti na poštni urad in izpolniti položnico s tekočim računom 451005 ter ji nasloviti na »Ufficio Registro Tasse CC. GG. - Roma« s pripisom »Integrazioni 1992«. Ali ne bi bilo enostavneje, ko bi v Rimu natisnili nove koleke? Pa jih po vsej verjetnosti ne bodo! Edina uteha je v tem, da bo mogoče poravnati razliko med novo takso in že nalepljenimi koleki do 30. oktobra letos, sicer pa so vplačila razlike oproščeni vsi tisti, ki so na pošti že poravnali razliko do 44.000 lir.

Za potni list, za katerega se je vrednost kolekov pred kratkim že podvojila na 58.000 lir, bo treba odšteti posledj 60.000 lir, seveda ravno tako preko omenjene poštno položnice; kdor je pred 24. avgustom že vplačal razliko med prejšnjo in nedavno povišano vsoto, temu doplačilo ni potrebno.

Lovcem pa so privoščili popust: letna taksa na dovoljenje za nošnjo lovske puške, ki je veljala 200.000 lir in jo je vlada nedavno tega podvojila na 400.000 lir, bo znašala odslej 250.000 lir! Tudi v tem primeru sega plačilni rok do konca oktobra, toda tisti lovci, ki so že plačali 400.000 lir, ne bodo dobili povračila (150.000 lir).

Kolkovani papir se bo podražil na 15.000 lir, za prav toliko pa tudi koleki za overovitev listin in za prizivne ter druge sodne listine. Kolek za izvleček računa, ki ti ga pošlje banka domov, bo stal odslej 2.000 lir, za vsak odtrgani ček pa boš moral odšteti po 500 lir. Podraži se tudi pridobitev državljanstva: 120.000 lir proti 60.000.

V Londonu nenadoma umrla novinarka Dela Barbara Goričar

LJUBLJANA — V četrtek je v Londonu, kamor se je odpravila na dopust in kjer živi njena hčerka z možem in sinom, nenadoma umrla novinarka Dela Barbara Goričar (roj. leta 1938). Komaj 54-letna novinarka je bila po poklicu profesorica angleščine in nemščine, delala je tudi v politiki (na RK SZDL), toda uveljavila se je predvsem z dolgoletnim delom v Delovi novinarski hiši. Štiri leta je bila tudi dopisnica iz Avstrije, v zadnjih dveh letih pa je bila zaposlena pri Slovenskih novicah, kjer je bila zadolžena za poročanje iz slovenske skupščine, večkrat pa je pisala tudi komentarje na teme iz tujine, največ iz Avstrije, ki jo je izredno dobro poznala.

Z bombo nad županstvo v Luli Strelili na karabinjerje pri Nuoru

NUORO — V Luli, kraju nedaleč od Nuora, ni miru. Potem ko so za veliki šmaren izvedli atentat zoper vojske brigade Gorizia, je v noči med četrtkom in petkom prišlo še do dveh bombnih eksplozij. Pri prvi so neznanci razstrelili električni drog v bližini vasi, kmalu zatem pa odvrkli bombo pred tamkajšnjim županstvom. Kaže, da so se pripravljali še za nove podobne podvige, saj so v neki zapušeni hiši našli 200 gramov eksplozivne želatine. Preiskovalci trdijo, da je hiša služila za začasno skrivališče. Odgovornost za atentat na županstvo je prevzela doslej neznana Ljudska fronta za neodvisnost Sardinije.

Oba atentata sta le zadnji člen dolge verige tovrstnih dejanj. Do prvih atentatov je prišlo že pred šestimi leti, zaradi eskalacije bombnih napadov je takratni župan odstopil. Tudi aprila lani je občinski odbor ponudil odstop, vendar ga je kasneje umaknil. Tega pa ni storil kmalu po bombnem napadu, do katerega je prišlo 21. julija letos. Tarča napadov sta bili stanovanji županje Mariangele Marras in podžupana Giovannija Cabue, izvajalci so pri tem uporabili eksploziv in strelno orožje. Poleg županje in podžupana sta odstopila tudi občinski odbor in svet, kot razlog sta navedla »nezmožnost upravljanja«. Do na-

pada je prišlo 3 dni pred začetkom vojaških manevrov Forza Paris, neznanci pa so pri tem popisali zidove s sovražnimi gesli proti oboroženim silam.

Sicer pa tovrstni atentati na Sardiniji niso nobena redkost. V zadnjih 5 letih je namreč prišlo do več kot 100 napadov, tarča so bili v glavnem občinski uravnitelji. Le-ti so skoraj vedno odstopili s funkcij, nazadnje se je to zgodilo v kraju Sarule v bližini Nuora. Do tega je prišlo po bombnem atentatu zoper podžupanovo stanovanje. »Epicenter« napadov je, kot kaže, pokrajina Nuoro. V Arzani in Oniferiju so dlje časa bili brez občinske uprave, saj se na občinskih volitvah ni predstavila nobena lista. Sicer pa tudi zunaj tega območja ne gre vse po olju; v Santadiju (pokrajina Cagliari) so januarja neznanci podtaknili požar, ki je skoraj popolnoma uničil županstvo.

Nestrpnost vlada očitno tudi do oboroženih sil. V Iglesiasiu je skupina tamkajšnjih mladeničev dvakrat v enem dnevu napadla karabinjerje.

V bližini Nuora pa so neznanci včeraj streljali na skupino karabinjerjev. Do streljanja je prišlo potem ko so karabinjerji skušali legitimirati tri sumljive ljudi. Trojico trenutno še iščejo, pri tem pa uporabljajo helikopterje in pse.

● Alija Izetbegović bo v Londonu zahteval vojaško posredovanje v BiH

NADALJEVANJE S 1. STRANI

la, v Beogradu zelo različna. Premier ZRJ Milan Pantić je te dni zelo aktiven. Z zadovoljstvom je, kot je izjavil, sprejel vabilo, ki sta ju, sicer osebni, za londonsko konferenco prejela s Čosićem. Pantić trdi, da bi povsem brez potrebe v London odstopal Slobodan Milošević. Evropa ga je namreč - tako pravi Pantić - že povsem diskreditirala, v Londonu pa naj bi mu že kar sodili. O tem, ali ZRJ bo sodelovala na konferenci v Londonu ali ne, odločitve še ni.

Podpredsednik predsedstva Bosne in Hercegovine Ejub Ganić pa je dejal, da londonska konferenca pomeni korak naprej. Ganić meni, da če bodo šli na kantonizacijo, bi se lahko jugoslovanska kriza vrnila na začetek.

Predstavniki Stranke demokratične akcije Sandžaka bodo šli v London, lider SDA Sulejman Ugljanin pa je izjavil, da so delegacije Francije, Nemčije in Turčije obljubile, da njegova stranka oziroma Muslimanski nacionalni svet v Londonu ne bo samo opazovalec. Muslimanski nacionalni svet bo prekinil vse stike z oblastmi v Srbiji, Črni gori in ZRJ, dokler ne bo ponehal teror nad muslimani in dokler ne bo rešen njihov status. »Če bo BiH ostala celovita, bomo zahtevali poseben status«, je dejal Ugljanin, »če pa bo razdeljena, bomo zahtevali, da Sandžak postane posebna teritorialna enota.«

Bosansko-hercegovski zunanji minister Haris Silajdžić meni, da je celotna mednarodna skupnost odgovorna, ker ni hitro ukrepala na začetku agresije. Makedonski predsednik Kiro Gligorov pa je ocenil, da je londonska konferenca prilož-

nost za Makedonijo, da jasno predstavi svoje poglede, dokumente in argumente. Lizbonska odločitev v korist Grčije, meni Gligorov, je plod privilegirane grškega položaja, toda v Londonu naj bi bila Makedonija enakopravna stran.

Zunanji ministri Nemčije in Francije Kinkel in Dumas sta glede londonske konference prav tako poudarila, da je eden od poglavitnih problemov na ozemlju bivše Jugoslavije zaščita manjšin. Menita namreč, da londonska konferenca ne bo priznala nasilnega spreminjanja meja in da bo natančneje določila, kako nadzorovati mednarodne gospodarske ukrepe proti Srbiji in Črni gori. Ob tem pa še mnenje Slovenije, ki se sicer pridružuje zamisli islamskih držav o sklicu izrednega zasedanja generalne skupščine OZN o BiH, da zagovarja stališče, da je diplomatska in mednarodna osamitev Srbije najboljša pot za urejanje odprtih vprašanj.

Medtem ko se republikanski kandidat za predsednika ZDA Bush v svojem sklepnem govoru na konferenci svoje stranke v Hustonu vojne v BiH ni dotaknil niti z besedico, pa je iz Nemčije prišla novica, da bi ta država morala zamrzniti pomoč, ki jo je v imenu zveze NATO dodelila Grčiji, da bi jo prisilila spoštovati embargo OZN proti Srbiji in Črni gori. Če bo Grčija nadaljevala s kršenjem sankcij, jo treba, kot poročajo, poslati vojske zveze NATO na njene meje, da bi nadzorovali izvoz. Včeraj pa se je Grčija odločila začasno ustaviti izvoz nafte državam nekdanje Jugoslavije, da bi tako ovrgla obtožbe, da krši mednarodno blokado Srbije in Črne gore. V po-

sebnem vladnem sporočilu je rečeno, da so obtožbe nepravilne in neutemeljene. Grčija bo, kot poudarjajo, ostala zvesta svoji politiki nevmešavanja tudi ob morebitnem posredovanju za zaščito humanitarne pomoči.

Varnostni svet OZN, ki je obsodil uboj ukrajinskega pripadnika varnostnih sil v Sarajevu, pa je, kot je izjavil Butros Gali, mnenja, da bodo v primeru nadaljevanja napadov na mirovne sile premislili o njihovem umiku iz Sarajeva. Varnostni svet je zavrnil zahtevo islamskih držav po sklicu izrednega zasedanja Generalne skupščine OZN. Sklenili so, da bodo o Bosni in Hercegovini razpravljali v ponedeljek, ko bodo nadaljevali redno zasedanje.

Veliko pozornost vzbuja turneja bivšega poljskega premiera Tadeusza Mazowieckega, ki naj bi do prihodnje srede obiskal Zagreb, Bihač, Beograd in Vukovar in o razmerah poročal komisiji ZN o človekovih pravicah. Včeraj se je Mazowiecki v Zagrebu sestel s podpredsednikom hrvaške vlade Matejem Granicem in predsednikom hrvaške skupnosti Herceg-Bosne Matejem Bobanom, zatem pa je iz zagrebške letalske luke odpotoval z letalom Unproforja v Sarajevo. Po vrnitvi v Zagreb naj bi se sestel še s predstavniki hrvaške vlade, Združenih narodov in Satišem Nambiarom. Po vrnitvi v Zenevo pa bo Mazowiecki za komisijo o človekovih pravicah pripravil posebno poročilo, ta dokument pa bo obravnaval tudi Varnostni svet OZN.

V Bosni in Hercegovini so tudi včerajšnji spopadi zahtevali nove žrtve. Po podatkih kriznega štaba za zdravstvo te republike je bilo v pre-

teklih 24 urah v BiH ubitih 41 ljudi, ranjenih pa jih je bilo več kot dvesto. V Sarajevu in drugih mestih se napadi nadaljujejo. Na glavno mesto Bosne in Hercegovine je bilo odvrženih več topniških in minometnih granat, delujejo pa tudi ostrostrelci. Branilci so v predmestju Hrasno odbili napad. Zjutraj so bili napadi na Stari grad, mestno središče in na poslopje republiške skupščine. Po mestu občasno odmevajo močne detonacije, slišati pa je tudi strele iz protiaerovonskih strojníc. Že od predvčerajšnjim so po mestu številni požari, ki so uničili vrsto objektov, med katerimi je zgorelo poslopje republiškega predsedstva. Ostrostrelci so streljali tudi na po-

slopje, v katerem se nahajajo pripadniki mirovnih sil.

Boji so bili celo noč in včeraj tudi v Zenici, Bosanskem Brodu, Derventiju, Jajcu, Bihaču in drugod. Iz Sarajeva prihajajo tudi sporočila, da mesto množično zapuščajo tamkajšnji Židje. Napadalec pri tem uporablja tudi zažigalne in napalme bombe ter granate. Na Bosanski Brod pa naj bi bile odvržene še fosforne zažigalne granate, ki so povzročile številne požare, in bojni strupi. Več kot 330 beguncev iz Bosne in Hercegovine, ki so dalj časa čakali na danski tovorni ladji v Lizboni, pa je včeraj uspelo priti v Nemčijo z letalom. Danes naj bi jih razporedili v zbirne centre po vsej Nemčiji. (NIA)

Za begunce bo v Sloveniji odslej skrbel poseben urad

LJUBLJANA — V Sloveniji je trenutno nekaj nad 70.000 beguncev, kar predstavlja prek 3% vseh prebivalcev. Zato Slovenija zaradi izčrpanih možnosti oskrbe beguncev ne sprejema več.

V 58 zbirnih centrih je trenutno nameščenih nekaj manj kot 17.000 beguncev, skrb zanje pa je po včerajšnjem sestanku medresorske delovne skupine prevzel novoustanovljeni Urad za preseljevanje in begunce, ki ga bo vodil Renato Kranjc. Stroški oskrbe v centrih znašajo prek 7,5 milijona SIT (145.600 DEM) dnevno oziroma 226 milijonov SIT mesečno. Stroški na enega begunca se niso spremenili od letošnjega

januarja, znašajo pa 417 SLT na dan. Vse kapacitete zbirnih centrov začasne begunce so trenutno popolnjene, v večini objektov, ki se uporabljajo za nastanitev beguncev, pa še ni rešeno vprašanje ogrevanja. Do zdaj so bili pripravljene načrti adaptacij, ki so bili prestavljeni ustreznim mednarodnim organizacijam, vendar je konkretne pomoči še vedno premalo.

Po sklepu včerajšnjega sestanka so se zaostri tudi pogoji za pridobitev statusa začasnega begunca. Tega bo v prihodnje mogoče dodeliti le na predlog Rdečega križa in Urada za preseljevanje in za begunce. (NIA)

Predsednik FJK Vinicio Turello odgovarja ministru Costi

Dežela ima več pristojnosti zato potrebuje več sredstev

TRST — V zvezi z nedavnimi izjavami ministra za dežele Raffaeleja Coste je predsednik FJK Vinicio Turello izrazil globoko začudenje glede argumentacij ministra, ki po njegovem mnenju sploh ne upoštevajo dejstva, da prenos državnih finančnih sredstev odgovarjajo tudi točni prenosih različnih pristojnosti na deželno raven.

Za izvajanje različnih pristojnosti (predvsem v deželah s posebnim statutom, kot je Furlanija-Julijška krajina), ki se nato »prevajajo« v operativne sklepe in v realizaciji sektorialnih načrtov (kot glede zdravstva in prevozov) in v finansiranje načrtov in infrastrukture, so namreč potrebna finančna sredstva. S finančnimi sredstvi, ki jih ima FJK na razpolago na osnovi rednih finančnih prejemkov - ugotavlja predsednik Turello - mora Dežela kriti (brez dodatnih prispevkov iz državnih blagajn) določene izdatke, ki na primer zadevajo kmetijski in industrijski sektor, poleg tega pa tudi izdatke, ki zadevajo zdravstvo in javne prevoze. V teh zadnjih letih - dodaja še predsednik deželne vlade - je država naložila Deželi nove pristojnosti (in minister Costa bi mo-

ral to vedeti), ki občutno vplivajo na deželni proračun; tudi zaradi tega v Rimu ponavljamo - je še pripomnil - da je treba preveriti vprašanje prenosa finančnih sredstev od Države na Deželo.

V vprašanje je posegel tudi deželni odbornik Bruno Longo, ki je med drugim v odgovoru ministru Costi dejal, da se ni mogoče soočiti z resnimi problemi, kot so na primer deželne finance in vloga Dežel z posebnim statutom z »avgustovskimi izjavami«, na osnovi katerih se ustvarja prava zmeda glede dodeljevanja finančnih sredstev, ki ne odgovarja resničnosti. Minister namreč ne bi smel govoriti - dodaja Longo - da se Kampaniji dodeljujejo nižji finančni prispevki kot FJK. Očitno se minister Costa, ki je zelo vesten pri teh opravilih, ni dobro dokumentiral; dežele s posebnim statutom namreč prejema višje finančne prispevke, ker nekatere storitve (kot na primer posege v zdravstvenem sektorju) morajo kriti same, iz lastnega proračuna.

Resnični problem - dodaja Longo - je vprašanje pristojnosti Dežel in njihovo avtonomijo je mo-

goče preveriti prav na tej osnovi, ker brez teh finančnih razpoložljivosti ostajajo pristojnosti brez vsakega pomena. Odbornik Longo je tudi dodal, da je Država naprtila Deželi nove naloge, ne da bi poskrbela za potrebna finančna sredstva; Dežela si je poleg tega prevzela nalogo, da bo sodelovala pri saniranju državnega primanjkljaja, in sredstva, ki jih bo za te namene zaprosila, bo morala črpati iz deželnih blagajn (iz sektorjev za zdravstvo, prevoze in kmetijstvo).

Dejansko je namreč Država s svojo politiko zmanjšala možnosti finančnega upravljanja avtonomne dežele FJK, s svoje strani pa je le-ta zaprosila za prilagoditev finančnih prispevkov, ker pač ima večje pristojnosti. Odbornik Longo je še dejal, da je FJK dobro izkoristila svojo avtonomijo za razvoj teritorija z različnimi posegi v gospodarskem sektorju. To njeno avtonomno vlogo je treba v sedanjem trenutku še okrepiti, ker splošno krizo FJK obremenjujejo tudi zunanji faktorji, kot so dogajanja v bivši Jugoslaviji in stanje v vzhodnih državah.

Med obiskom v Južni Tirolski Spadolini: Paket model za Evropo

RIM — Predsednik senata Giovanni Spadolini je prišel včeraj v Bruneck sredi Val Pusterie predstaviti svojo zadnjo knjigo »Gli uomini che fecero l'Italia«. Ob tej priložnosti ga je sprejel občinski svet na slavnostni seji; župan se je Spadoliniju zahvalil za trud, ki ga je vložil v pozitivno rešitev južnotirolskega vprašanja, ko je bil predsednik vlade. Spadolini je v odgovor na to naglasil, da predstavlja poravnava spora okoli Južne Tirolske in posledična integralna uresničitev tako imenovanega južnotirolskega paketa »zglede za vso Evropo v času, ko prikazni lokalizma in mikronacionalizma nevarno ogrožajo dolgoletno potrpežljivo delo za izgradnjo državne enovitosti.« Predsednik senata se je ob tem spomnil obletnice smrti tridentinskega državnika Alcideja De Gasperi-ja, »ki je prvi zaznal pomembnost pozitivnega sodelovanja z Avstrijo«; od tod sporazumi, poimenovani De Gasperi-Gruber. »Južnotirolski paket«, je zaključil Spadolini, »je model za vse tiste evropske države, ki imajo opraviti z manjšinsko problematiko, je dokaz pravilnosti metode odprtega in postopnega soocenja o konkretnih stvareh, iskanja tistega, kar lahko združuje, in zavračanja vsega onega, kar ločuje.«

Zaradi podkupnin v Spilimbergu Župan Rizzotti končno odstopil

PORDENON — Župan mesteca Spilimbergu, demokristjan Ettore Rizzotti, je včeraj odstopil, ki jo je napovedal že pred dnevi, potem ko je pordenonsko sodstvo ugotovilo, da je vpleten v podkupovalno afero pri oddajanju naročil za dobavo razne opreme najboljšim ponudnikom. Rizzottija, ki so ga na začetku preiskave tudi aretirali in za nekaj dni zaprli ter ga nato izpustili začasno na prostost, obtožujejo zlorabe službenih dolžnosti in motenja dražbenega postopka v zvezi z lansko dobavo opreme zavodu La Favorita, ki se bavi s pomočjo nesrečnim.

Proti županovemu odstopu so se v prejšnjih dneh izrekli demokristjani in socialisti, ki skupaj s socialdemokrati upravljajo spilimberški Občino. »Pridruženjem se želji obeh političnih strank,« je dejal Rizzotti, »toda po vsem, kar se je zgodilo, se mi zdi, da je moja odločitev dolžnostno dejanje. Ta grda izkušnja me je hudo izmučila in duševni mir, ki se mi je deloma povrnil, mi je narekoval opcijo odstopa. Stranke imajo zdaj dva meseca časa, da izoblikujejo nov občinski odbor, sicer pa bi rade KD, PSI in PSDI krizo najrajši rešile že v nekaj dneh. Finančni stražniki so medtem spet preiskali tudi sedež Pokrajine.

gospodarski dopis iz slovenije

Tekma za jeklarje

JOŽE PETROVČIČ

Kdor bi pridobil na svojo stran slovenske železarje, zaposlene v treh slovenskih železarnah (v Štorah, na Jesenicah in na Ravnah), bi si lahko pridobil precejšnjo prednost v politični tekmi pred volitvami. Zato so politiki tako z veseljem zagrizli v jabolko, ki se jim je ponudilo ob pustnem poletnem političnem času, ko je postalo jasno, da je treba za slovensko železarstvo na hitro nekaj ukreniti, sicer ga bo pogoltnila stečajna luknja.

Slovenske železarne so v velikih dolgovih. Nekaj jih je nastalo zaradi prejšnjih poslovnih izgub, precej izgub je novih, saj se je slovensko železarstvo moralo odreči velikemu domačemu trgu; recesija po svetu in doma pa je naročila še dodatno zmanjšala, veliko je tudi neplačanih računov za že opravljeno železarsko delo, saj celotno slovensko gospodarstvo zelo tepe nelikvidnost, dolgovi pa so tudi zaradi spojenega denarja za naložbe, opravljene v prejšnjih letih. Blagajne so tako prazne, da ne morejo plačati niti računov za elektriko in plin in so nekatere železarnam že močno zmanjšali dobave energije.

Če te težave ponazorimo s številkami, potem moramo zapisati, da je (po nekaterih podatkih, kajti podatki se med seboj dokaj razlikujejo) starih izgub kar za 400 milijonov mark in 92 milijonov letošnjih, in da so proizvodne zmogljivosti v treh slovenskih železarnah zdaj izkoriščene samo tretjinsko, na leto pa bi lahko naredile 325 tisoč ton jekla.

Izhod je jasen: za poravnavo izgub je nekje treba dobiti denar in ga nekaj zagotoviti tudi za sprotno poslovanje. Pravzaprav bi morala denar zagotoviti vlada, saj so železarne poddržavljene (na hitro so jih podržavili v času, ko je bil predsednik vlade Lojze Peterle, vendar je menda še precej nejasnosti pri lastništvu). Vlada pa denarja za kaj takega nima, zato je pred časom razpisala pogoje za dokapitalizacijo podjetij, hkrati pa postavila za prvega moža dr. Andreja Ocvirka, ki je bil v prejšnji vladi podpredsednik in si je na tej funkciji nabral precej izkušenj (in znancev) v poslovnem in finančnem svetu. Razpis se bo zaključil septembra.

Glede na to, da nihče v Sloveniji nima kapitala za »dokapitalizacijo« (dr. Ocvirk upravičeno opozarja, da kapitala tudi za nakup Elana doma nismo zmogli zbrati, pa je šlo samo za 32 milijonov mark), je pričakovati kakšnega tujca z debelim bančnim računom. Prav predvidevanje, da se lahko pojavi kakšen tujec, pa je zažgalo politično slamo na slovenskem dvorišču. Kaj še, naših železarn ne bomo prodali tujcem, to bi bila nacionalna sramota in velikanska gospodarska za Slovenijo, se razlegajo kritike iz političnih krogov, zlasti tistih, ki jim usoda »proletarcev« doslej res ni bila kaj veliko mar. In še drugače, pravijo kritiki! Vsekakor gre za spletko zdajšnje vlade, ki bo železarne prodala svojemu izbranimu ponudniku, znižala realno ceno železarn in v svoje žepke pobasala masno provizijo.

Če ji bo vse to na podlagi javnega razpisa za dokapitalizacijo res tudi uspelo, potem bo to lep dokaz o uspešnosti (in zvitosti) zdajšnje vlade. Toda bojim se, da bo prav nasprotno. Slovenske železarne bo zelo težko prodati, dvakrat težko pa jih bo prodati takemu kupcu, ki ne bo zahteval večinskega lastništva, ampak bi ga bil pripravljen prepustiti domačim rokam in glavam.

Za kaj takega je v evropskem jeklarstvu kaj malo možnosti. Tudi evropske jeklarne morajo ugaševati svoje peči in postavljati upravne pregrade za jeklo in jeklarske izdelke, ki se hoče valiti predvsem iz vzhodnoevropskih držav (pa tudi iz ameriških in azijskih držav) čez meje na zahodnoevropske trge. Prodati jeklarstvo v takih časih za približno realno vrednost, je velika spretnost; kupčija lahko uspe le ob dodatnih ugodnostih, ki jih mora lastnik ponuditi kupcu (bistveno nižjo ceno na primer, ali nadzor nad celotno jeklarstvo ali velike davčne olajšave ali ukinitve sindikalnih organizacij v jeklarni ali dodatno znižanje plač ali odstop določenega znanja ali...)

Zato je povsem razumljivo, da v vseh treh železarnah v glavnem nimajo nič proti tujemu kapitalu, saj je nacionalni interes mogoče zavarovati drugače. Nikakor namreč ne bi smeli dopustiti, da bi šle jeklarne na boben, kajti potem bi jih tuji res lahko kupili za drobiž.

Z novo nočno osvetlitvijo je Piran vendarle pridobil tudi svojo tretjo dimenzijo

PIRAN — Zdaj ko so iz piranskega občinskega proračuna odtegnili približno devet milijonov tolarjev, v obrtni zadrugi Jadro Lucija pa poskrbeli za osvetlitev južne fasade piranske župnijske cerkve sv. Jurija in za prenovno obokov na mestni strani grička s cerkvico, je Piran ponoči res veliko lepše mesto.

S svetlobo jim je uspelo tudi v nočnih urah poiskati tretjo dimenzijo mesta in tako poudariti velik del njegovih čarov, ki upravičeno uvrščajo Piran med prave lepote ob Jadranskem morju.

Zakaj se tega v piranski občini niso spomnili že prej, se sprašuje marsikdo, ki v zadnjih dneh presenečeno spoznava, kakšen biser bi pravzaprav lahko bilo to strnjeno mesto. Osvetljena župnijska cerkev (ki so jo v tej obliki začeli graditi pred približno 400 leti), zvonik iz leta 1608, ki je eden boljših posnetkov beneškega Markovega stolpa, in krstilnica na hribočku se zdaj tudi ponoči lepo povezujejo z osvetljenim delom prenovljenega Tartinijevega trga in nekaterimi stavbami ob njem.

Če k temu dodamo izjemno bogato in heterogeno arhitekturno dediščino, ki jo ponuja osrednji piranski trg, saj gre za razstavo arhitekture od gotike do renesanse, baroka, klasicizma in še česa, vse skupaj ponuja novo panoramsko sliko Pirana, sliko, ki jo bodo Pirančani ponosno lahko ponujali za »Piran by night«. Avtor osvetlitve cerkvenega kompleksa (v Piranu imajo v zvezi z osvetlitvijo svojega mesta še veliko načrtov) je Josip Ušaj, ki je pri osvetlitvi Tartinijevega trga sodeloval z arhitektom Borisom Podrecco.

Ob vsej hvali, ki jo zasluži tokratna poteza odgovornih v Piranu, ne gre pozabiti cele vrste drugih piranskih posebnosti in podrobnosti. Noč v Piranu kljub dobri osvetlitvi le za nekaj ur in za silo skriva umazanijo na trgih in ulicah v mestu. Tej umazaniji pa tudi zaradi premalo skrbnih prebivalcev in neiznajdljivih »komunalcev« nikakor ne znajo priti do konca, kar dodatno zbijajo ceno spomenikom.

BORIS ŠULIGOJ

V njej sta preteklo sredo umrla Jeseničana Klavdij Svetanič in Pavel Kosič Prometna nesreča nedaleč od Dekanov je povzročila tudi ekološko katastrofo

KOPER — Prometna nesreča, ki se je zgodila v sredo pri zaselku Sveta Nedelja na magistralni cesti med Koperom in Ljubljano in v kateri sta bila ob življenje mlada Jeseničana Klavdij Svetanič (24 let) in Pavel Kosič (26 let), je povzročila tudi ekološko katastrofo.

Kakšen obseg bo katastrofa zadobila, zaenkrat še ni mogoče vedeti, bodo pa to pokazali že na-

slednji dnevi. Iz avtocisterne s priklopnikom, ki je prevažala 32.000 litrov super bencina, je namreč precejšnja količina razlitega goriva stekla v bližnjo strugo reke Rižane. Po dosedanjih podatkih so zaradi tega poginili raki in ribe v dolžini najmanj dveh kilometrov.

Uslužbenci Zavoda za medicino in higieno so na številnih krajih

vzeli vzorce vode, tako tudi ob litju Rižane v morje, da bi natančno preverili stopnjo onesnaženja. Morda so to stopnjo tako ali drugače omejile tri baraže, ki so jih postavili svojega dne delavci Hidra, vendar bomo tudi to lahko zvedeli šele čez kakšen dan.

Še nekaj o dinamiki nesreče. Klavdij Svetanič je upravljal osebnim avtomobil VW 1300 od Kozine proti Koperu, pri zaselku Sveta Nedelja, nedaleč od Dekanov, pa je v blagem desnem ovinku zapeljal čez nepretrgano ločilno črto na nasprotni prometni pas; ravno takrat je nasproti s tovornjakom-cisterno in priklopnikom privozil 23-letni Darko Medica iz Pivke in čelno trčenje je bilo, žal, neizbežno. Tedaj se je bencin, ki je pritekkel iz obeh prevrnjenih cistern, vnel in cesto je prekril gost črn oblak. Voznik hrošča Svetanič in njegov sopotnik Kosič sta ostala ukleščena v zmečkanem avtomobilu, ki ga je zajel ogenj, tako da sta njuni trupli zgoreli. Šofer tovornjaka je bil lažje ranjen.

Medtem ko Brezigar polemizira s podtajnikom Camberjem Poseg predsednika Dežele FJK za »odmrznitev« Sklada za Trst

Vest, da je vladni gospodarski manevar dejansko zamrznil prispevke Sklada za Trst obubožanemu tržaškemu gospodarstvu, je močno dvignila že dokaj visoko temperaturo v mestu. Začelo se je tudi obračunavanje med političnimi in družbenimi silami in seveda medsebojne obtožbe. Na zatožni klopi pa so predvsem tržaški parlamentarci z novopečenim podtajnikom Camberjem na čelu, katerim marsikdo očita, da niso pravočasno doumeli, kaj dejansko za Trst pomeni »zloglasni« prvi odstavek zakonskega odloka števil. 333 z naslovom »Nujni odloki za saniranje javne finance«.

Predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Vinicio Turello je že pisal ministrskemu predsedniku Giulianu Amatu in zakladnemu ministru Pieru Barucciju glede novih nujnih ukrepov, ki dejansko onemogočajo za leto 1992 dodeljevanje državnih finančnih prispevkov preko Skladov za Trst in Gorico. Turello v pismu pravi, da sicer razume razloge, ki so osrednjo vlado prisilili, da je sprejela restriktivne ukrepe, obenem pa jo poziva, da podrobno prouči možnost o podaljšanju dodeljevanja omenjenih finančnih sredstev; pri tem mora vlada upoštevati -dodaja Turello- težko stanje, do katerega je prišlo na italijanski vzhodni meji zaradi vojne v bivši Jugoslaviji, da bi se na tak način preprečila ponovna in zelo huda penalizacija za tržaško in goriško pokrajino.

Deželni predsednik obenem opozarja, da bi stanje, ki jo je povzročil vladni ukrep, lahko negativno vplivalo na zaposlitve in na celotno krajevno gospodarstvo; razne podjetniške pobude bi se namreč znašle pred velikimi ovirami, potem ko so se že začele uresničevati v trenutku, ko je bilo gotovo, da bodo finančna sredstva na razpolago.

Oglasil se je tudi deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar, ki je tudi tajnik Komisije za Trst, posvetovalnega organa, ki vladnemu komisarju predlaga porazdelitev finančnih sredstev.

Zelo je namreč čudno -pravi Brezigar- da prvi ukrep vlade, v katero je po letih, če že ne po desetletjih vstopil kot podtajnik tržaški politični predstavnik, vsebuje tudi zaustavitev finansiranja za Sklad za Trst, ki so neobhodno potrebna za preživetje tržaškega gospodarstva. Če ne zaradi drugega -dodaja Brezigar- bi moral posl. Camber (glede na vlogo, ki jo ima v ministrstvu za prevoze in za trgovinsko morinarico) upoštevati dejstvo, da je velik del finančnih sredstev iz Sklada za Trst letno namenjenih pristaniški ustanovi in da so ta finančna sredstva neobhodno potrebna, da je tržaško pristanišče vsaj delno konkurenčno z ostalimi lukami.

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti je tudi dodal, da bi Camberjevo tišino ob sprejetju ukrepa s strani osrednje vlade, lahko tolmačili kot nepoznavanje samega ukrepa, kar bi sicer bilo nedopustno za vladnega predstavnika, ali pa kot tiho privoljenje; s takim vedenjem naj bi namreč

posl. Camber -dodaja svetovalec Brezigar- privilegiral interese Države pred interesi Trsta.

Tudi v sindikalnih krogih so zaskrbljeni, da ne bi zamrznitev dotacij iz Sklada za Trst povsem ohromila krajevno gospodarstvo. »Nepojmljivo je,« je izjavil odgovoren za industrijski sektor pri CISL Petrini, »da bi reševali probleme državnih financ z dejanskim blokiranjem celotnega mesta.« Pokrajinska vodstva CGIL, CISL in UIL se bodo sestala v torek, da bi skupno preučila nastali položaj. Na njem naj bi tudi izdelali nekakšen »emergenčni paket za tržaško gospodarstvo«, ki naj bi ga predložili rimski vladi.

V sindikalnih, pa tudi v gospodarskih krogih je vsekakor živa zavest, da bo dokaj težko prepričati vlado, da odstopi od svojega stališča. Morda edino možnost izhoda predstavlja tretji odstavek omenjenega zakona, ki predvideva možnost izjem, za kar pa je potrebno izrecno privoljenje ministrskega predsednika ali na njegovo pooblastilo zakladnega ministra. Prav zakladno ministrstvo pa je že dalo vedeti, da restriktivno tolmači omenjeni odstavek. Izjeme bi bile torej kvečjemu možne za posamezne gospodarske pobude, ne pa za celoten sklop posegov, ki jih je nameraval izvesti Sklad za Trst.

Po nedokončnih podatkih občinskega statističnega urada

Avgusta so se cene malenkostno zvišale

Avgust v znamenju stabilnosti cen. Po sicer še nedokončnih podatkih občinskega statističnega urada so se cene v tem mesecu globalno dvignile za pičlo desetino odstotka, letna inflacijska stopnja pa po novem znaša 5,6 odstotka. Sicer je poletje za inflacijo najbolj mirno obdobje, kot kažejo tudi podatki iz drugih italijanskih vzorčnih mest (o čemer sicer obširneje pišemo na prvi strani). V Bologni in Genovi so namreč zabeležili enak porast kot v Trstu, v Milanu so cene celo ostale pri istem kot julija, edino izjemo predstavlja Turin, kjer so se cene dvignile za 0,6 odstotka zaradi porasta stroškov za zdravstvene službe (+17 odst.), ki so drugod poskočili že prej.

Če pogledamo natančneje tabele, ki jo je objavil statistični urad, ugotovimo, da se avgusta niso spremenile cene oblačil, stanovanj in zdravstvenih storitev ter postavke pod naslovom »dobrine in storitve«. Za eno desetino odstotka so narasli stroški za prehrano in za razvedrila, za 0,2 sta se podražila elektrika in gorivo, za 0,3 postavka pod naslovom »razne

službe«, za 0,4 pa so se podražili prevozi in komunikacije.

Letni porast cen pa znaša v Trstu, kot rečeno, 5,6 odstotka, kar je malenkost manj kot v Bologni in Milanu (kjer so zabeležili porast za 5,9 odst.) in malo več kot v Turinu in Genovi (+5,3 oz. +5,4 odst.). Kot smo že prej omenili, je najbolj prispevalo k splošnemu porastu povečanje stroškov za zdravstvene - + 13 odstotkov, pa tudi postavka »dobrine in storitve« je narasla za 9,2 odstotka.

Precej bolj zmerne so bile podražitve v drugih sektorjih, ki jih uradna statistika jemlje v poštev pri izračunavanju inflacijske stopnje. Še najbolj stabilne so bile cene elektrike in goriva, ki so od avgusta lani do danes dvignile »samo« za dva odstotka, pa tudi stroški za razne zabave so se v enem letu zvišali le za 3,5 odst. Stroški za prevoze so v dvanajstih mesecih zabeležili porast za 4,4 odst., za 4,7 odst. so se podražila oblačila, za 4,9 pa prehrana. In končno, stroški za stanovanje so v enem letu narasli za 5,3 odstotka, se pravi bolj ali manj na ravni splošnega inflacijskega trenda.

Vse več zaposlenih v Raziskovalnem centru

Center za znanstveno in tehnološko raziskovanje pri Padričah je v polnem razcvetu, tudi kar se tiče zaposlitvene ravni. Leta 1986, ob njegovem nastanku, je v tržaškem znanstvenem parku delalo kakih petdeset uslužbencev, danes pa jih šteje že preko 600, ki so zaposleni v raznih centrih, laboratorijih in družbah. Samo od decembra lani do danes so vzeli v službo kakih 80 oseb, redno zaposlenim pa je treba prišteti še kakih sto zaposlenih »part time«: to so v glavnem docenti in raziskovalci,

ki prihajajo z univerze ali drugih znanstvenih ustanov.

Pa še nekaj zanimivih značilnosti zaposlenih v padriškem centru: ena tretjina je žensk, dve tretjini uslužbencev pa ima manj kot 35 let. V veliki večini so iz naše dežele (73 odstotkov), raziskovalcev iz tujine pa je 16 odst. Kvalifikacija je seveda ustrezno visoka: 60 odstotkov uslužbencev ima univerzitetno izobrazbo, 33 odstotkov pa srednješolsko. Največ diplomirancev prihaja seveda iz znanstveno-tehničnih fakultet, precej pa jih ima tudi pravno-eko-

nomsko diplomu, ki je potrebna za administrativno in finančno upravljanje ustanov, ki delujejo znotraj znanstvenega parka. Teh ustanov je trenutno šestnajst, največja je seveda Družba Sincrotrone Trieste s 160 uslužbenci, sledi Mednarodni center za genetsko inženirstvo in biotehnologijo s 130 zaposlenimi.

Tiskovni urad padriškega centra v sporočilu za tisk poudarja, da je tržaški znanstveni park v fazi intenzivnega razvoja in da že sami podatki o zaposlovanju dokazujejo, kako pozitiven vpliv lahko ima center na tržaško gospodarsko in zaposlitveno stvarnost.

Nagradili najboljše fotografije o vsakdanjem življenju na Opčinah

Sinoči je bilo v Prosvetnem domu na Opčinah nagrajevanje fotografskega natečaja »Opčine 1992«, ki ga je razpisala krajevna sekcija DSL z namenom, da zabeleži, s pomočjo posnetkov iz vsakdanjega dogajanja, različne aspekte življenja v kraški vasi, ki se neprestano razvija.

Žirija, ki so sestavljali fotografi Davorin Križmančič, Giovanni Montenero in Janko Kovačič, je podelila 6 nagrad ex equo. Nagrajenci so Adriano Serra, Fulvio Iscria, Paolo Starec, Bibiano Corbo, Gianni Ursini, Patrizia Vascotto.

Ob tej priložnosti je umetnik Sergij Cesar predstavil fotografsko razstavo vseh izdelkov, ki so konkurirali na natečaju. Ogled razstave bo možen tudi danes in jutri v sklopu Festivala Unità in Dela.

Openska sekcija DSL se zahvaljuje članom žirije, udeležencem natečaja, Hranilnici in Posojilnici na Opčinah, studiom Foto Russo in Foto Loredana za sodelovanje.

Dvotedenski poletni center v organizaciji KD Kraški dom

Repenski otroci na počitnicah pod Rupo

Opoldansko rezgetajoče zavijanje škrcatov ob omamljivi avgustovski pripeki se v teh dneh v Repnu prešerno prepleta z živahnimi otroškimi živčavom. Na balinarski postojanki pri koči pod Rupo bo do prihodnje sobote potekal dvotedenski poletni center, ki ga že sedmo leto zapored prireja repetabsko kulturno društvo Kraški dom. Letos se je prijavilo in redno zajaha v to prelepo zeleno oazo 19 otrok iz repentabske občine, trije pa prihajajo iz vasi vzhodnega tržaškega Krasa. Povprečna starost udeležencev se je dokaj znižala, saj je »zmanjkala« skupina starejših osnovnošolcev in tako večina otrok prihaja iz vrtca, najstarejši tečajnik pa ima 10 let. Najmlajša deklica - simpatična Julija - pogostoma priteče k mamic, učiteljici in na vprašanje, koliko let je stara, je brez oklevanja pokazala dva prstka.

Otroke smo obiskali malo pred zaključkom dnevnega bivanja v centru in našli smo jih kar v kopalnici v neposredni bližini gumijastega bazenčka, ki je vseskozi polno zaseden. V tej pasji vročini se seveda izmenično prav radi namakajo in najdejo tako malo blagodejne osvežitve, nato pa se posedejo na brišče v polsenco in se brezskrbno igrajo.

Prvi dve jutranji uri, ko so otroci spočiti in ni še tako vroče, se odvija organizirana ustvarjalna dejavnost. Podjetne učiteljice - animatorke Vilma Purič, Katja Granier in Elena Škabar so za center izbrale naziv »morsko dno«, kar sicer zveni precej neobičajno za kraško okolje, vendar pa deluje vsekakor stimulatивно in osvežujoče na udeležence. Tako so otroci naslikali z vodnimi temperami in razobesili v dvorani živopisane risbice, ki seveda v skladu z geslom ponazarjajo - tudi v precej

abstraktni obliki - morsko dno, vseh vrst ribe in morske zvezde. Ob sprehodu v bližnjem borovem gozdiču so otroci nabrali velike storže in jih pobarvali, nato jih bodo zlepili v piramide, mozaike in oblikovali bodo še druge figure. Sicer se otroci zelo radi igrajo v dveh manjših kočah, ki so jih sami oblikovali. V tej sredini se je letos uveljavil Aleš, ki ima kot novopečeni glasnik seveda glavno besedo. Nekateri tečajniki tudi ša-

hirajo, drugi igrajo na ploščice in balinajo s plastičnimi krogli.

Kot nam je učiteljica Vilma povedala, načrtujejo v prihodnjih dneh izlet s šolabusom v Miramarski grad, kjer se bodo soočili z morjem in tako bodo morda dobili navdih, da narišejo še nove risbice na tematiko morskega dna. Predviden je tudi športni dan v le nekaj metrov oddaljeni občinski telovadnici in igre bodo seveda prilagojene starosti in sposobnostim tečajnikov. Vsekakor upajo, da se bo suho, čeprav vroče vreme še nadaljevalo, saj vročina ne vpliva na dobro razpoloženje otrok, ki izkazujejo veliko energije in v prijetni družbi vrstnikov dajejo duška vsej svoji živahnosti in razposajenosti. (bs)

Na sliki (foto Magajna): gumijasti bazenček ni sicer prav velik, malim obiskovalcem poletnega centra v Repnu pa nudi dovolj osvežitve.

SLOVENSKA SKUPNOST
Sekcija v občini Dolina

prireja v dneh 22., 23. in 24. avgusta

NAŠ PRAZNIK v Zabrežcu pri Borštu

Danes, 22. avgusta, ob 18. uri odprtje kioskov, — od 20. ure dalje ples, igral bo ansambel KRT iz Stranj pri Kamniku.

Jutri, 23. avgusta, ob 15. uri odprtje kioskov, — ob 18. uri kulturni program: koncert godbe na pihala iz Cerknice, pozdrav in politični govor, — od 20. ure dalje ples z ansambлом TAIMS.

V ponedeljek, 24. avgusta, od 20. ure dalje igra ansambel CALIFORNIA iz Kranja.

Vse tri dni bodo delovali dobro založeni kioski z jedmi na žaru in domačim vinom.

VABLJENI!

Prireditelji 12. MRT Bardo 92 obveščajo udeležence, da se tabor začneja v ponedeljek, 24. avgusta 1992, ob 10. uri v dvorani zadruga v Bardu (Lusevera) v Terski dolini.

Pogajanja se ne morejo omejiti na Pokrajino DSL za vzpostavitev »celovitih razgovorov«

»Nikakor pa nismo rdeča pomoč, ki naj bi nadomestila črno,« tako je Roberto Treu, načelnik svetovalske skupine Demokratične zveze v tržaškem občinskem svetu ponazoril odnos DSL do predlogov o ponovni vzpostavitvi dialoga, ki jih zadnje dneve iznašajo predstavniki PSI in nekoliko bolj zadržano tudi KD. Stranka oziroma zveza je nedvomno pripravljena na razgovore s socialisti in tudi drugimi silami z izjemo misovcev - je bilo poudarjeno na včerajšnji tiskovni konferenci DSL - vendar pa ne pristaja na strogo ločevanje med Občino in Pokrajino, predvsem pa zavrača možnost, da bi s svojimi svetovalci v sodelovanju z drugimi laičnimi in zelenimi silami v pokrajinskem svetu kratkoma »nadomestila« glasove, ki so jih zadnjič izrazili misovci, PSI in KD pa sta jih naknadno zavrnila. Gola »številčna zamenjava rdečih glasov namesto črnih« torej ni mogoča, možno, celo nadejano pa je ponovno soočanje o vsebini programskih dokumentov. Še najbolj pa se DSL namerava zavzeti za ponovno oživitve levo-zelenega pola, kar je sicer skušala udejaniti že z Demokratično zvezo.

Nesprejemljivo je - so na včerajšnji tiskovni konferenci poudarili Dino Fonda, Claudio Tonel in Roberto Treu - da v občinskem programskem dokumentu ni izraženih nikakršnih priorit, razen naglaševanja italijanskosti Trsta. Na osnovi takšnega dokumenta ni mogoče načrtovati nikakršnega razvoja: tako vsebino sta pred volitvami zagovarjala samo LpT in MSI, prav gotovo ne PSI in KD, ki se veliko bolj lahko prepoznata v programu, ki so ga izoblikovali v pokrajinskem svetu. Bistvo vprašanja ni v sodelovanju KD in PSI z Listo, ki je z misovci nedvomna zmagovalka volitev, temveč v grobem izsiljevanju LpT, ki je vdihnila lastna stališča v občinski dokument, istočasno pa dala veto na pristop Demokratične zveze. Po oceni DSL je LpT zelo jasno izrazila tudi svoj diskriminatorni odnos do slovenskih predstavnikov: v občinskem svetu je zavračala sodelovanje s SSK zaradi prisotnosti Sama Pahorja, vendar ga niti v pokrajinskem svetu ni nameravala vzpostaviti, kjer jo je med drugim »motilo« še dejstvo, da je načelnica skupine DZ Nives Košuta.

Zaostrovanje medetničnih odnosov, ki se odigrava predvsem na koži Slovencev - je med drugim dejal Treu - pa grobo oškoduje celotno skupnost, saj je odraz zelo zastarelega načina pojmovanja politike, ki prav gotovo ne vodi k napredku. Tega, še posebej po razpletu dogodkov na Pokrajini, kjer se sicer kriza še ni uradno začela, ker Crozzoli še ni odstopil, so se zavedeli tudi predstavniki PSI in KD, vendar pa njihove izjave - po oceni DSL - še ne nudijo zadostnih jamstev, da bi bili pripravljene na »celovite razgovore«. V programa tržaških pokrajinskih uprav, ki bi morala biti slična, da bi bilo reševanje številnih problemov učinkovitejše, bi bilo treba po mnenju DSL vnesti konkretna vprašanja, okoli katerih bi bilo mogoče doseči široko zavezništvo.

Sicer pa - so poudarili - je LpT odpovedala že pri prvi težavi: kot je sam izjavil Camber, ki je med drugim vladni podtajnik, o »zamrznitvi« sredstev Skladu za Trst, ni vedel nič; krajevni parlamentarec DSL se je izrekel proti predlogu in se že zavzel, da bi nastali položaj razrešili.

Kaj pa, če PSI in druge sile niso pripravljene na »vsestranske« razgovore in jih mislijo omejiti na Pokrajino, so seveda vprašali novinarji. Možnost ponovnih volitev je stvarna, vendar pa naj si to odgovornost prevzamejo zmagovalci volitev LpT in misovci.

Mestni redarji »nadzorujejo« poletno zaprtje javnih lokalov Tudi v našem mestu je avgust divje zaprl navojnice trgovin

Poletje je čas počitnic. Oddih v vročem, toplim vremenu na plažah ali v hladu planin si privoščijo vsi, ki zmorejo toliko pod palcem, da lahko za teden, dva ali pa celo še več zapustijo svoje domove in se odkrižajo vsakodnevnih skrbi. Mesta se v tem času počasi praznijo, življenje se pod vročim nebom upočasni.

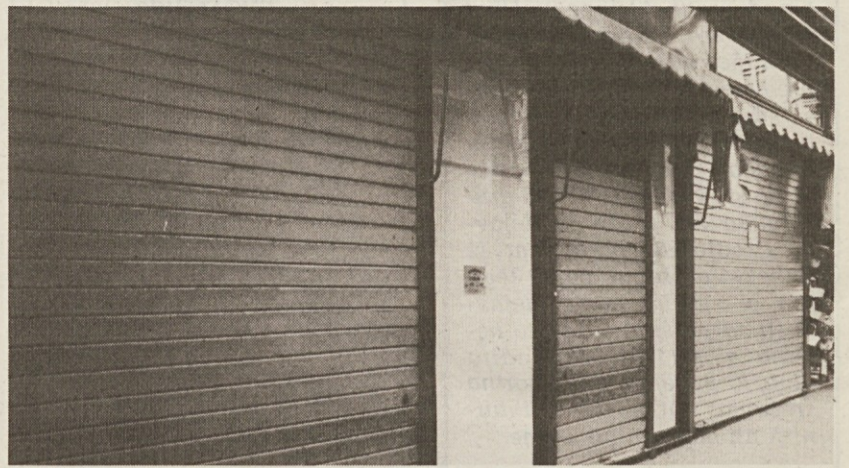
Počitniško življenje je v mestu razvidno iz redkejšega prometa, samevajočih ulic in trgov, pa tudi iz poveznjenih navojnic trgovin in javnih lokalov z lepo vidnim nepogrešljivim »Zaprto zaradi dopusta« prilepjenim na njih (na sliki - foto Križmančič).

Poletno zaprtje trgovin je že v preteklih letih dvignilo mnogo prahu in nezadovoljstva med občani, ker so se ob množičnem julijem in avgustovskem zaprtju kar na lepem znašli »brez pekarnice, brez trgovine jestvin, brez mlekarne«. Vsi protesti zoper tako divje in nenadzorovano poletno zapiranje so lani vendarle obrodili zaželene sadove, vsaj kar zadeva javne lokale.

Lani je namreč stopil v veljavo deželni zakon, po katerem morajo lastniki in upravitelji javnih lokalov (barov, restavracij in drugih) predhodno najaviti zaprtje lokala Uradu za licence pri Tržaški občini. Urad nato pregleda vse prošnje in jih odobri (ali pa zavrne) na podlagi realne potrebe določenega teritorija.

Če je bilo vprašanje odprtja javnih lokalov vsaj po pravni strani urejeno z deželnim zakonom, pa ostaja še vedno odprto vprašanje trgovin. Zadeva je zadobila letos vsedržavno razsežnost, potem ko so se sredstva javnega obveščanja razpisarila in razlebetala o divjem zaprtju trgovin v velikih italijanskih mestih. Množična zaprtja niso po njihovem mnenju prizadela le italijanskih meščanov, pač pa so postavila Italijo v slabo luč pri številnih turistih, ki so tačas na počitnicah na Apeninskem polotoku.

Kakšno sliko pa daje Trst tujim turistom s svojimi zaprtimi trgovinami: o tem vprašanju smo pokramljali z vodjo Urada za nadzor nad

trgovskimi dejavnostmi pri tržaških mestnih redarjih, kapitanom Marcelom Logarjem.

Kapitan je uvodoma takoj potarjal, da razpolaga urad, ki ga vodi, s preskromnim osebjem, da bi lahko hitro in učinkovito opravljal vse zadane naloge. Pomanjkanje osebja je vsekakor splošni kronični problem tržaških občinskih služb, in ga ne bo mogoče v kratkem rešiti, je takoj pripomnil. »Njegovi« redarji opravljajo vse predvidene nadzore na vseh posameznih sektorjih. V poletnih mesecih imajo največ opravka seveda z zaprtjem trgovin in s sezonsko razprodajo.

Glede poletnega zaprtja je Logar omenil, da imajo mestni redarji zelo majhne možnosti za ukrepanje, ali pa jim sploh ni dovoljeno ukrepati. Lastniki ali upravitelji trgovin se namreč lahko mirne duše odpravijo na dopust, ne da bi obvestili nikogar: dovolj je, da na navojnice prilepijo klasični »Zaprto zaradi dopusta«. Edino obveznost jim nalaga dopust, daljši od 30 dni. V takem primeru morajo vsaj 10 dni pred zaprtjem obvestiti urad. Dogodi pa se lahko, da ostanejo lastniki 20 ali 25 dni na dopustu, nato ga za teden ali za nekaj dni prekinijo in spet odprejo trgovino, zatem pa si ponovno privoščijo daljši oddih. V takem primeru obvestilo o dopustu sploh ni potrebno.

Iz povedanega je razvidno, da ostaja poletno zaprtje trgovin še vedno neurejeno, mestni redarji pa ga tudi ne morejo urediti, ker niso za to pooblaščen. Njihovo delo je tako omejeno na preglede urnikov odprtja in zaprtja trgovin, na nedeljske nadzorovalne preglede (pred časom so nekateri trgovci odpirali svoje trgovine tudi ob nedeljah, da bi v dobi negativne gospodarske konjunktore kaj več zaslužili), na zaprtje ob tedenskem delovnem počitku, na nadzor cen, nadzor teže in pregled sezonskih razprodaj. Glede le-teh je Logar opozoril, da morajo lastniki trgovin prijaviti čas razprodaje vsaj 5 dni pred uvedbo prodaje po znižanih cenah; razprodaja lahko traja največ 6 tednov v dvomesečnem obdobju, ki je za to izrecno določeno (poleti od 10. julija do 10. septembra).

Kljub temu, da povzroča divje zapiranje trgovin v poletnih mesecih vsako leto med ljudmi mnogo nezadovoljstva, pa doslej v Uradu za nadzor nad trgovskimi dejavnostmi niso dobili nobenega izrecnega protesta o zaprtjih, ki naj bi oškodovala porabnike. Kaže torej, da se je tudi tokrat vsa sveta jeza Tržačanov končala le pri nepogrešljivem vsakodnevnem nerganju...

Mladi komik Alessandro Bergonzoni navdušil tudi tržaško občinstvo S ploho domislic nad poslušalce

V četrtek je v okviru niza *Strordinario Estivo* na Gradu sv. Justa nastopil mladi italijanski komik Alessandro Bergonzoni. Kot že prejšnje predstave je tudi zadnja tako navdušila gledalce, da jih je igravec, ko se je že tretjič vrnil na oder in podaril še nekaj drobcev svojega bogatega humorja, šaljivo vprašal, ali so razumeli, da je predstave konec.

Alessandro Bergonzoni se je rodil leta 1958 v Bologni. Še preden je diplomiral na pravni fakulteti, se je preiskusil kot gledališki avtor in igravec. V tej dvojni vlogi se je lotil izraznega raziskovanja na področju komičnosti, ki ne pozna vezi z realnostjo ne vnaprej opredeljenih pripovednih obveznosti in v kateri besede kar eksplodirajo in tako ustvarjajo svet fantastičnega brez točno določenih meja. Iz tega obdobja so predstave *Sce-meggiata* (iz leta 1982), *Chi cabaret fa per te* (l. 1983), *La Regina del Nautilus* (1984) in *Saliera e l'Ape Piera* (1985). Prvi veliki uspeh Alessandro Bergonzoni doživljal leta 1989 je izdal knjigo z naslovom *Le balene restino sedute*, ki je kasneje postala pred-

Alessandro Bergonzoni

nosti večkrat sodeluje v raznih televizijskih oddajah, kot so *Maurizio Costanzo Show*, *Samarcanda*, *Rai Stereo City*, in v revijah ter dnevnikih. Leta 1989 je izdal knjigo z naslovom *Le balene restino sedute*, ki je kasneje postala pred-

loga za zelo uspešen recital. Tudi letošnja predstava *Anghingò*, s katero je nastopil na Gradu, je požela veliko uspeha povsod po Italiji.

Že naslovi njegovih del, ki so skoraj vsi neprevedljivi, jasno nakazujejo, v katero smer gre Bergonzonijeva komičnost. Izhodiščna točka njegovega umetniškega ustvarjanja nikakor ni realnost, temveč odrske situacije gradi na nepričakovanih, a kljub temu povsem logičnih zvezah med besedami in pojmi. Njegovo pripovedovanje se vije kot neskončna nepretregana veriga. Presenetljive in smešne domislice dežujejo z odra kot silovita ploha, tako da med smehom gledalec skoraj pozabi na glavne junake Bergonzonijeve zgodbe, ko ga nova besedna zveza zopet privede nazaj in se krog sklene. Čeprav je Bergonzoni sam na odru, poleg njega polnokrvno živijo protagonisti absurde, a logične zgodbe, ki jo pripoveduje.

Z Alessandro Bergonzonijem že od začetka sodeluje režiser Claudio Calabro, avtor scene za *Anghingò* pa je Mauro Bellei. (bov)

Zasedali bodo knjižničarji

Od 26. do 29. novembra bo v dvorani muzeja Revoltella prvo zasedanje o vlogi knjižničarjev v komunitarni Evropi; prireditev bosta organizirali Mestna knjižnica in Državna ljudska knjižnica iz Trsta.

Knjižničarji bodo razpravljali o svojem delu v luči novih zmogljivosti in novih potreb Evropske skupnosti, tako da bodo oblastem raznih evropskih držav prikazali svoje delo.

Zasedanje bo odprl zgodovinar Armando Petrucci z univerze iz Pise, ki bo predaval o knjižnicah v evropski kulturni zgodovini; vzporedno bodo potekala razna zasedanja, na katerih bo govor o sedanjih zakonskih predpisih za dosego poklicnega naslova v okviru Evropske skupnosti. Udeleženci seminarja bodo nadalje razpravljali o sedanjem stanju na tem področju in sicer na osnovi podatkov, ki jih je odposlalo 450 evropskih povabljenih knjižnic. Dne 28. novembra bodo razpravljali predstavniki knjižnic iz delovne skupnosti Alpe-Jadran.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Srečko Verša

Pogreb bo v ponedeljek, 24. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v proseško cerkev.

Žalujoči žena Olga, sinova Bruno in Marjan z družino ter drugi sorodniki.

Prosek, 22. avgusta 1992
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob težki in nenadomestljivi izgubi dragega moža in nepozabnega očeta izrekajo svoje sožalje ženi in sinovoma Marjanu in Brunu

uprava in uslužbenci
podjetja Micro M

Ob težki izgubi dragega očeta Srečka izreka iskreno sožalje predsedniku Marjanu Verši in družini

Moški pevski zbor Vasilij Mirk
Prosek-Kontovel

Ob izgubi dragega očeta izreka globoko sožalje svojemu predsedniku Brunu Verši in družini

Godbeno društvo Prosek

Ob težki izgubi dragega Srečka izrekajo iskreno sožalje Brunu in družini

David, Vasilij, Marino,
David, Štefan in Ervin

22. 8. 1983

22. 8. 1992

Ob 9. obletnici smrti dragega

Gera Martinisa

se ga z ljubeznijo spominjajo

žena Marica in sorodniki

Medja vas, Nabrežina, 22. avgusta 1992

Mlad motorist hudo ranjen

Včeraj se je v mestu pripetilo več manjših nesreč, v katerih je bilo nekaj oseb lažje ranjenih. Do resnejše nesreče pa je prišlo malo po 13.30 v Koprski ulici, ko je mladi T. Z. padel z motorja. Vzroki nesreče zaenkrat niso znani, njene posledice pa so zelo hude, saj so si zdravniki Glavne bolnišnice, v katero so mladega motorista nemudoma prepeljali, pridržali prognozo. Kaže, da v nesrečo ni bilo vpleteno nobeno drugo vozilo ali oseba.

Le hitri poseg Rdečega križa je rešil moškega pred zadušitvijo

Osa pičila upokojenca v usta

Ose so se v tem sončnem sušnem času močno razširile po Tržaškem in jo marsikomu že močno zagodle s svojimi želi, doslej pa tukajšnja črna kronika še ni zabeležila tako hudega primera, kakršn se je v dopoldanskih urah dogodil 62-letnemu upokojenecu v Miramarskem drevoredu. Moški, čigar imena niso sporočili, se je že zjutraj podal na kopanje na bar-kovljsko obalo. Za oddih si je izbral prostor na obali neposredno pred restavracijo Marinella, malo pred odcepom ceste za Miramarski grad. Nekaj po 9. uri je moškega doletela nesreča: nadležna osa, ki se je ni uspel otresti, ga je pičila v usta.

Na upokojenca je začel osin pik takoj hudo učin-

kovati. Usta so mu hitro otekla, začelo mu je zmanjkovati sape in malo je manjkalo, da ga ni zadušilo. Moškega je rešil hitri poseg rešilca Rdečega križa, ki so ga bližnji kopalci telefonsko poklicali, potem ko jim je postalo jasno, da upokojenec trda prede. Dežurni zdravnik je z injekcijo zaustavil učinkovanje osinega strupa, moškega pa so z rešilcem na vrat na nos odpeljali v Glavno bolnišnico, kjer so v oddelku za urgentno medicino nadaljevali z intenzivnim zdravljenjem. Zdraviški poseg je bil učinkovit, saj se je že v popoldanskih urah ponesrečenčevu zdravstveno stanje mnogo izboljšalo in moški ni bil več v smrtni nevarnosti.

Za ljubitelje dobre filma

Nova sezona kina Alcione

Predvčerajšnjim so v prijetnem domačnostnem vzdušju začeli novo sezono v kinodvorani Alcione v Ulici Madonizza 4. Razlog za malo domačo slovesnost je bil predvsem v tem, da je upravo dvorane prevzelo novo podjetje za dobro obetajočim imenom »Progetti d'allegria« (Projekti veselja). Mlada družabnika sta se za to dejavnost odločila predvsem iz ljubezni do filma, poleg tega jim je organiziranje dejavnosti za prosti čas prešlo nekako v kri, saj že vodita klub, ki prireja razna športna srečanja, kot so teniški turnirji ali nogometne tekme.

Kinodvorana Alcione, ki je marsikateremu ljubitelju filma prirasla k srcu, saj je nudila nize zanimivih in predvsem dobrih filmov, bo še naprej ostala »cinema d'essays«. Zvesti gledalci bodo lahko kupili tudi abonma z desetimi vstopnicami, ki stane 39.000 lir.

Po kratki zakuski, kot se za vsako otvoritev novega podjetja spodobijo, so predsinotnjim predvajali film Cinema Splendor Ettore Scola, od včeraj pa je na sporedu zadnji film Maria Monicellija Parenti serpenti. Za jesen pa upravitelja pripravljata niz najzanimivejših filmov z beneškega festivala. (bov)

gledališča

Miramarski park
Do vključno 15. septembra se bodo vrstile predstave LUČI IN ZVOKI.
Danes, ob 21.00 in ob 22.15 predstavi v italijanshčini.
Ponovitev v torek, ob 21.00 predstava v angleščini in ob 22.15 predstava v italijanshčini.

razstave

V kavarni Caffè degli specchi je na ogled razstava kraških pokrajinskih slikarke LILI LUPIERI. Razstava bo odprta do 13. septembra.

V galeriji Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burrija - Muzej se predstavlja".

Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito je odprta retrospektivna antološka razstava kiparja GIUSEPPEJA NEGRISINA. Razstava bo odprta do 30. avgusta vsak dan od 10.00 do 12.30 in od 16.30 do 19.00.

V kavarni Stella polare razstavlja svoja dela slikarka ZORA KOREN SKERK. Razstava bo odprta do konca avgusta.

Pri Brišičkih 9/A je odprta umetnostna galerija in razstava umetnostne obrti v kraškem marmorju PAVLA HROVATINA.

V galeriji »Fine arts room« v Ul. della Guardia 16 je na ogled razstava umetniških T-Shirts, izdelanih v serigrafskem ateljeju laboratorija »P«. Razstava bo odprta do 27. avgusta vsak dan od 19. do 21. ure.

koncerti

Gledališče Verdi
Simfonična sezona '92
Do 4. septembra se nadaljuje vpisovanje za abonmaje (red A) pri blagajni gledališča na trgu Unità. Blagajna bo zaprta do 1. septembra 1992.

Grad sv. Justa
Straordinario estivo
V nedeljo, 30. avgusta, ob 21.30 celovečerni koncert skupine PITTURA FRESKA.

Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti.

La sera del di di festa - Večer prazničnega dne

Jutri, ob 21. uri bosta na Trgu S. Cipriano nastopila GRUPPO CAMERISTICO DI TRIESTE in ACCADEMIA JAUFRE' RUDEL.

V primeru slabega vremena bo predstava v dvorani "Don Sturzo" v Ul. Don Sturzo 4 (Trg Rosmini).

Trg Unità
V ponedeljek, 24. t. m., bo na Trgu Unità koncert MESTNE GODBE GIUSEPPE VERDI. Pod taktirko kapelnika Lidiana Azzoparda bodo godbeniki izvedli simfonijo Rossinijevega Seviljskega brivca, Marquinovo Espana Cani, pout-puri filmskih glasbenih kulis Ennia Moriconeja, Lombardijev Notturmo romantico, Marchesinijevo Polonaise za trobento, Bizetovo Arlesienne in Zaccagninijevo simfonično koračnico Fiume Velino.

Gradež
Jutri, ob 21. uri bo v Avditoriju Biagio Marin koncert kitarista MARKA FERRIJA. Izvajal bo dela skladateljev Sara, Turine, Brittna in Castelnouva-Tedesca.

čestitke

Danes stopata na skupno življenjsko pot MARIO TERČON in CRISTINA FURLAN. Veliko medsebojnega razumevanja jima iz srca želita nečakinja Ivana in Petra.

V Bazovici je 19. t. m. slavil zaokrožena leta KARLO NENDO GRGIČ. Še mnogo zdravih let mu želijo Binka, Dora, Eda, Renata, Leo, Jožko, Silvano in Pepi.

včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 22. avgusta 1992
MIRJAM

Sonce vzide ob 6.14 in zatone ob 20.01 - Dolžina dneva 13.47 - Luna vzide ob 24.24 in zatone ob 15.36.

Jutri, NEDELJA, 23. avgusta 1992
ROZA

PLIMOVANJE DANES: ob 16.52 najvišja 23 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 29,4 stopinje, zračni tlak 1011,7 mb narašča, brezvetrje, vlaga 55-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 26,4 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Josef Gon, Francesca Schifitto, Nicholas Mignemi, Linda Radocovich, Massimiliano Cesnik, Antonella Vaccaro, Fabiola Teja.

UMRLI SO: 83-letni Mario Kajzel, 88-letni Riccardo Veronese, 88-letni Mario Krecich, 90-letna Margherita Busleta, 82-letna Aurora Sturm, 72-letni Traiano Sabadin, 65-letna Bruna Silla, 87-letna Sofia Helmich, 69-letni Pietro Cernic.

OKLICI: uradnik Carlo Formentin in natakarka Silva Sandri, pomorščak Giorgio Razza in prodajalka Lucia Stefani, uradnik Alessandro Zagar in študentka Mona Fares, brigadir Mario Cafasso in uradnica Barbara Mamillo, uradnik Michele Claut in gospodinja Tatiana Canziani, trgovec Paolo Perini in prodajalka Clelia Miani, trgovec Nazario D'Ambrosio in uradnica Daniela Masè, uradnik Maurizio Biasiol in uradnica Antonella Marangione, šolnik Giuseppe Miraglia in uradnica Elena Mancini, avtoprevoznik Andrea Radessich in prodajalka Claudia Acquafresca, zobotehnik Lorenzo Trevisan in vzgojiteljica Giovanna Duranti, električar Massimo Vrech in frizerka Gordana Vidmar, igralec Claudio Misculin in trgovska posrednica Patrizia Cinzia Quintiliani, finančna straža Sandro Galli in frizerka Narcisa Azzolini, podjetniški izvedenec Antonio Attanasio in upokojenka Paola Caruso, geometer Pietro Marcucci in trgovka Licia Furlan, uradnik Pietro Fiorino in delavka Lucia Boldarino, Maurizio Licata in Diana Boer.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 17., do nedelje, 23. avgusta 1992

Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. dell' Orologio 6 (tel. 300605), Ul. Pasteur 4/1 (tel. 911667), Mazzinijev drevored 1 (Milje) (tel. 271124).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. dell' Orologio 6, Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6, Mazzinijev drevored 1 (Milje).

PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30.
Drevored XX. septembra 6 (tel. 371377).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

šolske vesti

Na liceju Prešeren se bodo začeli popravni izpiti v torek, 1. septembra, ob 8.30. Razpored je na oglasni deski.

razna obvestila

Zbor Jacobus Gallus Trst obvešča svoje člane in vse, ki bi se mu radi pridružili, da so se pričele vaje za novo sezono za moški in ženski zbor v prostorih Glasbene matice. Za informacije telefonirati na številko 382978.

Foto skupina in druge organizacije prirejajo 1. fotografski ex tempore Idrija 92, ki bo 29. in 30. avgusta v Idriji ob čipkarskem prazniku. Pravilniki so na razpolago v Tržaški knjigarni.

KD Lonjer-Katinara obvešča vse prijavljene v otroški poletni center, ki bo v Lonjerju od 24. do 29. t. m. naj se zberejo v društvenih prostorih v ponedeljek, 24. t. m., od 8.00 do 8.30.

Skupina Sončni žarek pod pokroviteljstvom Zadrúžnega centra za socialno dejavnost prireja za predšolske in osnovnošolske otroke od 31. 8. do 11. 9. poletni center v Brojenci pri Križu (ob morju). Informacije in vpisovanja na tel. št. 360324 ali osebno na sedežu zadrúge v Ul. Cicerone 8/B v uradnih urah.

Kmečka zveza sporoča, da bosta podružnici v Nabrežini in na Opčinah v mesecu avgustu zaprti.

prispevki

V spomin na prijateljico Olgo Mauro darujejo Dora, Jola, Nerina in Silva 50.000 lir za boljunске cerkvene pevke in 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na Marijo Wilhelm darujejo Drago, Saša in Nasta 30.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB na Opčinah.

V spomin na Ivanko Hrovatin darujejo Drago, Saša in Nasta 30.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Viktorijo Kralj vd. Mozina daruje Marija Hrovatin 30.000 lir za Godbo Viktor Parma.

V poč. spomina Ivanke Hrovatin in Marije Wilhelm darujeta Marija in Renata Hrovatin 50.000 lir za SKD Tabor.

Namesto cvetja na grob Marije Wilhelm daruje družina Stegel 100.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Marijino mamo, gospo Kobal, darujeta Renata in Franco Pecar 50.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na pok. Antona Kalca in na Klaro Milkovič-Sosič darujeta Marija in Vera z družino 50.000 lir za SKD Skala in 50.000 lir za cerkev v Gropadi.

Ob 6. obletnici smrti Rudolfa Kalca darujeta žena in hči z možem 30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Ivanke Hrovatin darujeta Nataša in Vinko Tavčar 30.000 lir za SKD Tabor.

Ob 2. obletnici smrti očeta Marka Tenčaja daruje hči Zoja Drasič 50.000 lir za ŠD Mladina.

V poč. spomina Ivanke Hrovatin daruje Mira Hrovatin 20.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Alfreda Albija daruje kuhinjsko in neučno osebje šole F. Levstik 130.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

menjalnica

21. 8. 1992

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1104,050	1075.—	Švicarski frank	857,180	837.—
Nemška marka	761,050	745.—	Avstrijski šiling	108,142	106.—
Francoski frank	224,180	222.—	Norveška krona	192,810	190.—
Holandski florint	675,450	665.—	Švedska krona	208,650	205.—
Belgijski frank	36,951	35,50	Portugalski eskudo	8,679	8,40
Funt šterling	2137,450	2130.—	Španska peseta	11,824	11,25
Irski šterling	2021,350	1990.—	Avstralski dolar	792,000	750.—
Danska krona	197,200	194.—	HUF	—	10.—
Grška drachma	6,152	5,90	ECU	1545,25	—
Kanadski dolar	925,550	880.—	Slovenski tolar	—	13,25
Japonski jen	8,735	8,55	Hrvaški dinar	—	3,25

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
 Telef.: Sedež 040/67001
 Agencija Domjo 831-131
 Agencija Rojan 411-611
 Filiala Cedad 0432/730-314

Poletni vozni red vlakov

Velja od 31. maja do 26. septembra 1992

H - hitri vlak;
K - krajevni vlak;
B - brzec;
E - ekspresni vlak
IC - Inter City

TRST-BENETKE-BOLOGNA-RIM-MILAN-TURIN-GENOVA-VENTIMIGLIA-ANCONA-BARI-LECCE

Odhodi iz Trsta

4.18 K Benetke
5.05 K Benetke (S)
5.45 IC (Svevo) Benetke-Mestre-Milan (●)
5.50 H Benetke
6.08 K Portogruaro (S)(*)
7.25 E Benetke
8.25 H Benetke
9.55 K Benetke (S)
10.45 IC (Marco Polo) Benetke-Mestre-Rim Termini (■)
11.25 IC (KRAS) Benetke (●)
12.25 H Benetke
13.25 H Benetke
13.45 K Portogruaro (S)(*)
14.22 H Benetke
15.25 H Benetke
16.10 IC (Tergeste) Benetke-Milan-Turin (●)
17.12 H Benetke
17.25 K Benetke (S)
17.45 H Videm (S)
18.15 E Benetke-Bologna-Bari-Lecce (pogradi 2. razreda Trst-Lecce)
19.25 K Portogruaro (S)
20.20 H Benetke
20.32 E (Simplon express) Mestre-Milan-Lambrate-Domodossola-Ženeva (pogradi in 2. razreda Vin-

kovci-Ženeva; spalniki Zagreb-Ženeva)

21.15 H Benetke-Milan-Genova-Turin; (spalniki in pogradi 2. razreda Trst-Ventimiglia)

22.10 E Benetke-Mestre-Rim Termini (spalniki in pogradi 1. in 2. razreda Trst-Rim)

Prihodi v Trst

0.01 IC (Svevo) Milan-Benetke-Mestre (●)
2.17 H Benetke
6.50 K Portogruaro (S)(*)
7.10 H Turin-Milan-Benetke; Ventimiglia-Genova-Milan-Benetke (spalniki in pogradi 2. razreda Ventimiglia-Trst)
7.45 H Portogruaro (*)
8.10 E Rim Termini-Benetke-Mestre (spalniki in pogradi 2. razreda Rim-Trst)
8.45 H Videm (S)
8.52 E (Simplon express) Ženeva-Domodossola-Milan-Lambrate-Benetke-Mestre (pogradi 2. razreda Ženeva-Vinkovci; spalniki Ženeva-Zagreb)
9.25 K Benetke (S)
10.10 E Lecce-Bari-Bologna-Benetke (pogradi 2. razreda Lecce-Trst)

11.17 H Benetke
13.05 H Benetke
14.20 H Benetke
14.44 K Portogruaro (S)(*)
15.25 H Benetke
16.17 H Benetke (S)
17.31 IC (KRAS) Benetke (●)
18.16 H Benetke (S)
19.06 H Benetke
19.52 K Benetke (S)
20.06 H Benetke
20.36 IC (Marco Polo) Rim Termini-Benetke-Mestre (■)
22.13 IC (Tergeste) Turin-Milan-Benetke-Mestre (●)
23.19 K Benetke (S)
23.40 E Benetke

(■) - samo 1. razred z obvezno rezervacijo in dodatkom za brzovlak
(●) - 1. in 2. razred z obvezno rezervacijo in dodatkom za brzovlak
(S) - samo 2. razred
(*) - ne vozi ob praznikih

TRST-OPČINE-LJUBLJANA-ZAGREB-BEOGRAD-BUDIMPEŠTA-VARŠAVA-MOSKVA-ATENE

Odhodi iz Trsta

9.15 E (Simplon expres) Opčine-Zagreb-Vinkovci-Budimpešta (pogradi 2. razreda Ženeva-Vinkovci; spalniki Ženeva-Zagreb)

14.32 E Opčine-Ljubljana (S) (1) (2)
17.55 IC (KRAS) Opčine-Ljubljana-Zagreb
18.32 H Opčine-Ljubljana (S) (1) (2)
23.59 E Opčine-Zagreb-Vinkovci (spalniki Benetke-Vinkovci)

Prihodi v Trst

7.04 E Vinkovci-Zagreb-Opčine (spalniki Vinkovci-Benetke)
9.40 H Ljubljana-Opčine (S) (1) (2)
11.00 IC (KRAS) Zagreb-Ljubljana-Opčine
17.02 H Ljubljana-Opčine (S) (1) (2)
20.00 E (Simplon express) Budimpešta-Vinkovci-Zagreb-Opčine (pogradi 2. razreda Vinkovci-Ženeva, spalniki Zagreb-Ženeva)

(S) - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob nedeljah
(2) - ne vozi 15.8.92

TRST-VIDEM-TRBIŽ

Odhodi iz Trsta

5.58 H Tablja (S)(*)
6.15 K Videm (S)(1)
6.55 H Videm
7.35 H (Gondoliere) Videm-Trbiž-Dunaj
8.32 K Videm (S)(4)
10.55 H Videm

12.40 H Videm (S)
13.15 K Videm (S)
14.10 H Videm (1)
14.40 K Videm (S)
15.40 H Videm (S)
16.55 H Videm (S)(1)
17.30 K Videm (S)
17.45 H Videm (S)
18.10 H Videm
18.40 K Videm (S)
19.40 H Videm
21.33 H (Italien-Österreich Express) Videm-Trbiž-Dunaj

Prihodi v Trst

6.58 K Videm (S)
7.51 H Benetke-Videm (1)
8.33 H (Österreich-Italien Express) Dunaj-Trbiž-Videm
8.45 H Videm (S)
9.51 H Videm
10.53 H Videm (S)
13.31 H Videm
14.33 H Benetke-Videm (1)
15.05 K Videm (S)
15.32 H Videm (S)
16.39 H Videm (1)
18.06 K Videm (S)
19.00 K Videm (S)
19.12 H Videm (S)(1)
19.41 H Trbiž
20.57 K Videm (S)
22.00 H (Gondoliere) Dunaj-Trbiž-Videm

(S) - samo 2. razred
(●) - ob praznikih vozi do Trbiža
(1) - ne vozi ob praznikih
(2) - ne vozi ob sobotah
(3) - vozi samo ob sobotah
(4) - vozi samo ob praznikih

Po več kakor štirih desetletjih militarizacije območja Zmanjšanje in odprava vojaških služnosti V Gorici so služnosti bremenile 1000 ha

Popuščanje napetosti v Evropi, spremenjeni odnosi med ZDA in nekdanjo Sovjetsko zvezo, spremenjene razmere v srednji Evropi in nekdanji Jugoslaviji in ne nazadnje prizadevanja za omejevanje javnih izdatkov, so v ozadju sklepa o krčenju, ponekod pa tudi o odpravi vojaških služnosti v Furlaniji Julijski krajini.

Popuščanje napetosti iz obdobja hladne vojne in sodelovanje, ki se je začelo graditi v sedemdesetih letih, je imelo že do zdaj pozitivne posledice v postopnem omejevanju služnosti, ki so v nekaterih občinah predstavljale resno oviro gospodarskega in urbanističnega razvoja posameznih krajev, saj so v nekaterih občinah zajemale celo tretjino ozemlja. Tak je recimo primer občine Moš, kjer so omejitve bremenile kar trideset odstotkov vsega občinskega območja.

Zdaj se stvari, kot kaže, urejajo drugače, v smislu liberalizacije.

Od novembra dalje, bodo odpravili, oziroma znatno skrčili služnosti na celotnem območju naše dežele.

V goriški občini, tako sporočajo z županstva, so omejitve (različnih stopenj) veljale na 1036 hektarjih površin, ali skoraj četrtini celotnega občinskega teritorija. Te služnosti so bile zdaj v celoti odpravljene. Lastniki kmetijskih in zazidalnih parcel bodo z imetjem od 10. novembra letos, lahko prosto razpolagali, brez kakršnihkoli omejitev s strani vojaških oblasti.

Ukrep o črpanju vojaških služnosti zadeva tudi mnoge pod manjših občin na Goriškem. Z zadovoljstvom so ga sprejeli tudi na županstvu v Doberdobi, kjer je bila vinkulacijam podvržena petina celotnega teritorija ali nad 500 hektarjev. Na županstvu podrobno preučujejo zdaj akte vojaškega poveljstva za območje severovzhodne Italije. Župan dr. Lavrenčič nam je potrdil, da je listine, ki so jih prejeli iz Padove skoraj gotovo mogoče razumeti kot odpravo vseh

dosedanjih omejitev. Vsekakor bodo v prihodnjih dneh opravili še dodaten temeljit pregled zadevne dokumentacije. Uvedba vojaških služnosti in postopno omejevanje, oziroma zmanjševanje je namreč postopek, ki traja desetletja, ob kopici sklepov, dekretov, map in drugega materiala pa lahko pride tudi do pomote. Tudi zato, da se izognejo kasnejšim zapletom.

V sovodenjski občini so po zadnjih podatkih imeli za 107 hektarjev površin, podvrženih vojaškim služnostim, nekaj več, 109 hektarjev, ali 10,4 odstotka celotnega teritorija pa v Števerjanu. Tudi v teh dveh občinah se bo breme zmanjšalo.

Obseg služnosti se bo zmanjšal tudi v drugih občinah na Goriškem, vendar je še precej nejasnosti, oziroma različnih tolmačenj. Poseben primer recimo predstavlja občina Ronke, kjer je znano vojaško strelišče nad Selcami. Po mnenju predstavnikov nekaterih strank naj bi z ukrepom o katerem je govor, odpravili omejitve tudi na omenjenem območju. Zadeva pa še ni povsem jasna, oziroma gotova. Na županstvu v Doberdobi - poligon je sicer na območju občine Ronke, vendar dejavnost zadeva tudi občane Doberdoba, ker jim je prepovedan dostop na parcele v bližini strelišča - so nam povedali, da že imajo razpored strelnih vaj za september. Torej bo poligon v prihodnjem emsecu še zmeraj na voljo vojski.

Morda je zadeva v zvezi z zakonsko določenimi roki glede začetka veljave dekretov. V veljavo stopajo namreč tri mesece po objavi na oglasni deski.

Z odpravo, oziroma omejitvijo vojaških služnosti bodo občine oziroma lastniki parcel izgubili tudi odškodnino, ki so jo za to prejeli. Resnici na ljubo pa je treba zapisati, da je bila odškodnina, ki so jo prejemale občine bolj simbolična. Goriška občina je recimo za okrog tisoč hektarjev na katerih so bile uvedene služnosti prejela letno okrog 84 milijonov lir.

Danes zaključek filmske prireditve Amidei Razglasitev zmagovalcev in podelitev nagrade

Odmevna filmska prireditve na goriškem gradu se bliža koncu. Z nocojšnjo podelitvijo nagrad Micheleju Placido, Angelu Pasquiniju in Robertu Nobileju za film *Le amiche del cuore* ter z razglasitvijo ocene najboljšega filma s strani občinstva, se bo spustil zastor nad 11. filmskim natečajem. Zadnja predstava bo sicer na sporedu še jutri zvečer.

Današnje slovesnosti podelitve nagrade (ob 20.45) v prireditvenem šotoru se bodo predvidoma udeležili ugledni predstavniki italijanskega filma. Tako napovedujejo prisotnost Emidia Greca, režiserja in scenarista filma *Una storia semplice* (Preprosta zgodba), prisotni bodo seveda dobitniki priznanja Placido, Nobile in Pasquinij, dalje Nanni Loy, scenarista Scarpelli in Age in morda še kdo od znanih imen italijanskega filma.

Ob 17. uri bo na gradu srečanje in pogovor medtem ko bo slovesno nagrajevanje zvečer, ob 20.45. Po slovesnosti bodo na velikem zaslonu predvajali Monicellijev film *La grande guerra*, z Vittoriojem Gassmanom in Albertom Sordijem v glavnih vlogah in po scenski zasnovi Ageja in Scarpellija.

Film je leta 1959 prejel Zlatega leva na Festivalu v Benetkah.

Jutri, zadnji dan prireditve, bodo izven konkurence predvajali

film E. Scola *C'eravamo tanto amati*. Vstopnine jutri ne bo.

Glede letošnje filmske prireditve velja zabeležiti, da je v ožji izbor prišlo devet filmov, ki jih je izbrala posebna žirija. Organizator manifestacije je Goriška občina in, letos prvič, kulturno združenje Sergio Amidei.

Izvedbo tekmovanja je gmotno podprla Dežela, pokroviteljstvo nad manifestacijo pa je imela Cineteca nazionale.

Danes kajakaško tekmovanje na Vipavi

Na Vipavi bo danes popoldne zanimiva športna prireditve. V organizaciji kajakaškega društva Silec bodo med Gabrjami in Rubijami pripravili tekmovalni slalom in spust po Vipavi. Zbirališče bo ob 15. uri Pri topolih, v bližini Pipanovega hleva. Podrobnejše informacije in navodila bodo tekmovalcem posredovali neposredno pred prireditvijo, ki se v tej poletni pripeki pravzaprav lepo prilaga. Edina senčna stvar je pač v tem, da je zaradi suše tudi gladina Vipave močno upadla. Vsekakor velja nastopiti tudi v takih pogojih.

Zapora na odseku Gregorčičeve ulice

Županstvo obvešča, da bodo v prihodnjem tednu, od 27. t.m., približno za petnajst dni zaprli zapromet odsek ulice A. Gregorčič in sicer od Štandreža do križišča z državno cesto št. 55 bis. Promet bodo preusmerili po Mihaelovi ulici. Zapora je nujna zaradi del na območju tovornega postajališča.

Franku Pericu in Luciji iskreno čestitajo ob rojstvu sina
DANIJELA
malemu pa želijo vso srečo v življenju

Člani pevskega zbora
Jezero, Doberdob.

razna obvestila

SPD Gorica - rekreacija priredi 29. in 30. avgusta izlet po Fužinskih planinah. Podrobnejša pojasnila po telefonu 81827 ali 30835.

Šola Glasbene matice Gorica sporoča, da bo potekalo vpisovanje za šolsko leto 1992/93 od 1. do 11. septembra ob delavnikih od 10. do 14. ure na sedežu v Ul. Croce 3, tel. 531508.

Knjižnica D. Feigel obvešča, da je do 30. avgusta zaprta zaradi dopusta.

Občinska knjižnica v Doberdobi bo do 11.9. delovala v ponedeljek in sredo od 9. do 12. in od 16. do 18. ure, ter v torek in petek od 9. do 12. ure.

Občina Sovodnje bo priredila rekreativno telovadbo in sicer ob torkih in petkih. Prvo srečanje bo 22. septembra ob 21. uri. Prijave ob začetku dejavnosti neposredno v telovadnici.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev priredi od 21. do 26. septembra 6-dnevni izlet v Versilio, Cinque Terre, Lucco in na otok Elbo (2 dni). Zaradi rezervacije mest bo vpisovanje samo na sedežu društva do 9. septembra. Podrobnejši program dobijo zainteresenti ob vpisu.

kino

Gorica

VITTORIA Zaprto.

CORSO 18.00-22.00 »House 4 — presenze impalpabili«.

VERDI 18.00-22.00 »Come essere donna senza lasciarsi la pelle«.

Tržič

COMUNALE Zaprto.

EXCELSIOR Zaprto.

Nova Gorica

SOČA 18.30 in 20.30 »Gladiator«.

SVOBODA Šempeter Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BASSI Rita - ul. Don Bosco 175 - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO - ul. Romana 147 - tel. 40497.

Načrt za napeljavo železniškega tira na avtoporto

V okviru tretje skupine del za dograditev blagovnega terminala, naj bi predvideli tudi železniško povezavo tega objekta. Skupina strokovnjakov bo v kratkem pripravila okvirni načrt, oziroma nakazala idejne rešitve. O tem je tekla beseda na nedavnem srečanju med občinskim odbornikom Raimondom Cappello, pokrajinskim odbornikom Bressanom in predsednikom družbe SDAG Brunellom. Menda je s tehničnega vidika napeljavo železniškega tira na območje avtoporta razmeroma lahko rešljiva zadeva, ob upoštevanju, da je vzdolž terga objekta že speljana železnica. Možno bi bilo povezati z železniškim omrežjem tako blagovni terminal v Vrtojbi, kakor tisti v Štandrežu. Pri pripravi idejnega projekta bodo zato sodelovali predstavniki italijanskih in slovenskih železnic.

SKGZ podpira pobudo za razpis občinskega referenduma o gradnji vojašnice na letališču

Pokrajinski odbor SKGZ je te dni s posebno izjavo podprl akcijo za zbiranje podpisov za razpis občinskega referenduma o šoli-vojašnici za finančne stražnike. V izjavi poudarjajo razloge za nasprotovanje gradnji ogromnega vojaškega kompleksa na območju goriškega letališča v Štandrežu na meji s sovodenjsko občino. Gre predvsem za troje vidikov: prvi, ekonomskega značaja, zadeva nesmiselno preusmeritev izdatnih finančnih sredstev (za šolo vojašnico je predvidenih vsaj 150 milijard lir) iz zakona o refinansiranju Osimskih sporazumov. Raje kot za novo vojašnico bi isti denar lahko koristneje uporabili za prometne in druge infrastrukture, ki jih Gorica nujno potrebuje in za katere so bila ta sredstva že dodeljena. Drugi vidik zadeva problem okolja in velike danes še pretežno ze-

lene površine (30 hektarov), ki bi jo bilo treba žrtvovati za novo gradnjo. Pri tem SKGZ poudarja, da je nekoč slovenska občina Štandrež že plačala izdaten davek za "razvoj" mesta, saj so na njenem območju za potrebe industrijske cone, obmejnega postajališča, prometnih in drugih infrastruktur že pozidane skoraj vse nekoč rodovitne kmetijske površine. Tretji razlog za nasprotovanje gradnji te vojašnice je tudi v dejstvu, da bi naselitev več kot tisoč novih priseljencev posegla v narodnostne karakteristike nekoč popolnoma slovenskega kraja. Zaradi tega Pokrajinski odbor SKGZ podpira pobudo za razpis občinskega referenduma o gradnji te šole-vojašnice, ker meni, da je za tako pomembno odločitev za vso mestno skupnost nujno upoštevati mnenje in voljo vsega prebivalstva in še

posebej ljudi, ki živijo na območju, ki bi ga prizadela gradnja. Zato Zveza poziva goriške občane, da podpišejo predlog za razpis referenduma vsak delavec od 9. do 12. ure v občinskem volilnem uradu ali v okviru akcij rajonskih svetov ter odbora za referendum.

Enotni odbor v Štandrežu za zbiranje podpisov za referendum o financirani šoli sporoča, da bodo jutri, od 9. do 12. ure zbirali podpise na glavnem trgu. Krajan, ki se bodo povabilu odzvali, naj prinesejo s sabo veljaven osebni dokument. Podpise bodo zbirali tudi v torek, 25. t.m., prav tako med 9. in 12. uro, na glavnem trgu v Štandrežu.

Društvo Micron C pričinja nocoj ciklus filmskih večerov v Krminu

Društvo "Micron C" začinja nocoj dvotedenski ciklus filmskih večerov v Krminu. Filme bodo vrtili na prostoru pri nižji srednji šoli "Pascoli", v drevoredu Roma. Začetek vseh predstav bo ob 21. uri. Nocoj bo na sporedu znani ameriški film "Balla con i lupi", ki je igralcu in režiserju Kevinu Costnerju prinesel z zgodbo o Indijancih veliko oskarjev. Isti film bo na sporedu tudi jutri, v nedeljo, 23. avgusta. V ponedeljek in torek, 24. in 25. avgusta, bo na sporedu film o Sneguljici iz produkcije Walta Disneya, "Biancaneve e i sette nani", ki še zmeraj pritegne mlade in starejše gledalce. V petek, 28. avgusta bo na sporedu film "Sua maestà viene da Las Vegas" z znanim Petrom O' Toolom v glavni vlogi. V soboto, nedeljo in ponedeljek, 29., 30., 31. avgusta, bo na sporedu film "Beethoven" režiserja Briana Levanta. V sredo in četrtek, 2. in 3. septembra, bodo predvajali film iz produkcije čarovnika režiserjev, ki so mladim všeč, Stevena Spielberga z naslovom: "Fievel conquista il West". V petek, 4. in v soboto, 5. septembra pa bo na sporedu Walt Disneyev film "Bianca e Bernie nella terra dei canguri". Ciklus filmov se bo

zaključil s filmom Walta Disneya "Zio Paperone alla ricerca della lampada perduta", ki bo na sporedu v nedeljo in ponedeljek, 6. in 7. septembra.

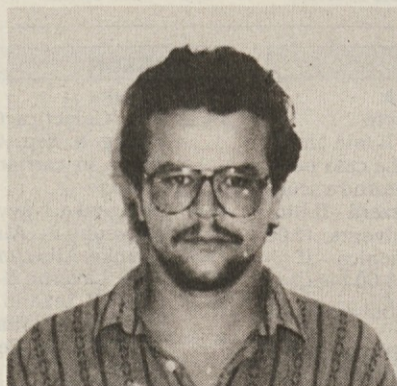
Člani društva "Micron C" plačajo za vstopnino 4 tisoč lir, njihova članska izkaznica pa stane samo 2 500 lir. Vstopnica za vsako predstavo velja 6 tisoč lir, s popustom pa 3 tisoč lir.

Cesarjev praznik

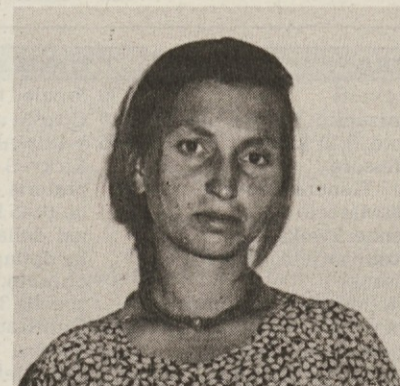
V Jasihu pri Krminu, v kraju, ki je v letih pred prvo svetovno vojno bil mejni kraj med takratnim habsburškim cesarstvom in kraljevino Italijo, se bo danes in jutri nadaljeval tradicionalni cesarjev praznik. Za ljubitelje statistik naj navedemo, da je leto 144. praznik v čast cesarja Franca Jožefa. Tudi letos bodo, poleg domačih folklornih skupin in godb nastopili gosti. Zanimanje vlada predvsem za nastop gostov iz Češkoslovaške.

Po ustaljenem običaju se bodo prireditelji tudi tokrat, s položitvijo vencev na pokopališču avstrogrških vojakov pri Bračunu, poklonili spominu vseh v dveh svetovnih vojnah padlih vojakov.

Živahna prisotnost Romov v mestu Poostreno nadzorstvo policije

Roberto Torre

Fasila Jurich

Katia Lanza

V mestu je te dni občutiti živahnejšo prisotnost Romov, na kar so policijski organi odgovorili s primernimi ukrepi. Včeraj zjutraj so na območju ulice Angiolina prijeli Fasilo Jurich, pri njej pa našli dva velika izvijača, primerna za vlamljanje.

Malo zatem pa so na območju Sv. Ane ustavili 29-letnega Roberta Torreja iz Carpija in pet let mlajšo Katijo Lanza. Ženska je na območju Sv. Ane obiskala nekaj stanovanj z izgovorom, da prodaja čipke.

Obema so prepovedali zadrževanje na območju goriške in nekaterih sosednjih občin za dobo treh let.

Jarčev film *Sejem pripadnosti* na festivalu v Bellarii

Uspeh za zamejsko filmsko proizvodnjo

Za zamejsko filmsko proizvodnjo, o kateri lahko rečemo, da je še vedno v povojih, čeprav je bilo storjenih nekaj krepkih korakov, bo včerajšnji dan veljal za pomemben, četudi droben in skromen mejnik. Film *Sejem pripadnosti*, ki je nastal v produkciji Kinoateljeja in v režiji Danjela Jarca, so namreč sinoči, kot smo že poročali na goriški strani, prikazali na festivalu v Bellarii in je bil deležen precejšnje pozornosti.

Anteprima del Cinema Italiano, to je uradni naziv manifestacije, je prikaz italijanskega neodvisnega filma in se letos odvija že desetič v Bellarii. Festival sodi med posebej prodrone in izvirne filmske prireditve širom polotoka. V desetih letih so se skozi to manifestacijo uveljavili avtorji, kot so Segre, Zaccaro, Mazucco, Soldini, Agosti ali pa skupina Cinico tv iz Sicilije.

V sekciji Sguardi - Pogledi je letos prisoten v Bellarii tudi glas slovenske manjšine v filmu Danjela Jarca *Sejem pripadnosti*. Realiziran letos v koprodukciji med Kinoateljem in Tv Slovenijo, Danjelov film prerešeta izredno zanimivo in kompleksno vprašanje pripadnosti. Etnična pripadnost, poklicna oziroma strokovna, državljanska, družinska... vsakdo nekomu ali nečemu pripada. Samoumevno

ali ne, to se še posebno občuti ob meji. V prostoru, kjer obstaja neka meja. Pa ne samo meja med državama, kot je to v primeru goriškega miljeja v filmu: meja pripadnosti, med kulturami, med sosedi, med ideologijami ali preprosto meja sadovnjaka ali obdelane njive. Mejo karakterizirajo mejniki: naj si bodo fizični ali psihološki, racionalni ali neracionalni, realni ali nerealni. Mejnike je treba zorati in jih zgladiti z zemljo. Tak prostor je presek vseh omenjenih dilem, dvojnosti in dualizmov. To je prostor ob meji. Vse to prikazuje dokumentarec Danjela Jarca, ki je po poklicu arhitekt. V filmu *Sejem pripadnosti* se prefinjeno in z dokajšnjim občutkom za estetično sprehajamo skozi arhitekturo obmejnega mesta, skozi občutke in beležke protagonistke pa se srečamo še z divjo vojno na Balkanu.

Sama uvrstitev filma v spored anteprime v Bellarii predstavlja priznanje za vložen trud celotnega kolektiva, ki je sodeloval pri realizaciji filma. Predstavlja pa tudi pomemben stik vse slovenske skupnosti s širšim italijanskim svetom, kar je še posebej dragoceno pri soočanju z večinskim narodom v splošnem projektu uveljavljanja slovenske prisotnosti v Italiji.

Nelahka pot zamisli o namenitvi kasarne mladim umetnikom

Kdaj se bo načrt Mreže za Metelkovo končno uresničil?

JIRI BEZLAJ

Zamisel Študentskega kulturnega centra in Gibanja za kulturo miru in nenasilja, da bi kasarno na Metelkovi ulici v Ljubljani namenili mladim umetnikom in kulturniškim skupinam, se je rodila že davno, preden se je jugoslovanska vojska umaknila iz Slovenije. Čeprav je bila tedaj videti skoraj povsem utopična, je takoj našla veliko število privržencev in v Mrežo za Metelkovo se je včlanilo kakšnih dvesto društev, ustvarjalnih skupin in posameznikov, vsega skupaj skoraj tisoč ljudi. Glavnih razlogov za tako veliko navdušenje ne gre iskati le v lepi, pacifistični simboliki te ideje, temveč predvsem v težavnem položaju, v katerem so ne le mladi, ampak pogosto tudi že dovolj uveljavljeni in pomembni ustvarjalci. Skrajno težko je namreč v Ljubljani dobiti ustrezne delovne prostore. Že desetletja niso za to pristojne družbene institucije ukrenile prav ničesar. Ni ga bilo mesta v bivši Jugoslaviji, ki bi tako slabo poskrbelo za ateljeje svojih umetnikov kot prav Ljubljana.

Do družbenega ateljeja je mogoče priti le z izjemno srečo ali pa z znancom na ustreznem mestu, privatniki, ki oddajajo delovne prostore, pa navadno zahtevajo najemnino, ki je tudi do nekajkrat višja, kot so dohodki srednje uveljavljenega slovenskega umetnika (ti so neredko kar precej nižji od takoimenovanega eksistenčne-

ga minimuma). V komaj kaj boljšem položaju so razne gledališke, plesne in glasbene skupine. Nepoučeni si le težko predstavljajo, kako obupnih razmerah nastajajo včasih visoko kvalitetne ali celo vrhunske stvaritve in koliko več in boljšega bi se dalo napraviti, če bi se ustvarjalci lahko v miru posvečali svojemu delu, namesto da trošijo neznansko veliko časa in energije za to, da si sploh lahko zagotovijo najbolj nujne delovne in življenjske razmere.

Seveda pa cilj projekta, imenovanega Mreža za Metelkovo, ni le pridobitev delovnih prostorov, temveč tudi predstavljanje rezultatov dela, povezovanje kulturnikov z različnih področij, komuniciranje s podobnimi združbami v drugih evropskih mestih (v ta namen je bil ustanovljen mednarodni informacijski center) in tudi trženje - Mreža se namreč sama financira. Že doslej je organizirala kar lepo število prireditev in celo ustanovila svoje glasilo M'zin, ki je že preraslo okvire internega biltena in ima menda resne ambicije postati vodilna kulturološka revija.

Po umiku jugoslovanske vojske iz Slovenije se je prvi hip zdelo, kot da se je uresničitev te lepe »utopije«
nenadoma približala, v resnici pa so se stvari precej zapletle. Dolgo časa se sploh ni vedelo, komu bo kasarna pripadla: mestu, republiki, obrambnemu ali pravosodnemu ministrstvu. Potem naj bi se odločilo, da bo del vojašnice dobilo ministrstvo za not-

ranje zadeve, drugi del pa Mreža. Nenavadno sosedstvo kulture in policije kajpak vzbujajo neprijetne asociacije, še bolj žalostno pa je, da Mreži dodeljeni prostori ne pokrijejo niti desetine potreb, so za ateljeje in za gledališko dejavnost povsem neprimerni in povzročijo vsega namenjeni skorajšnemu rušenju. Zganili so se tudi prebivalci okoliških ulic in zasuli časopise s prestrašenimi pismi, v katerih ogorčeno nasprotujejo dodelitvi prostorov umetnikom, bojda se boje kaljenja nočnega miru in slabega zgloda za svoje otroke. Filister v Cankarjevem Križu na gori pravi, da so umetniki dobri za ob nedeljah in praznikih, današnjemu slovenskemu filistru pa nedelje zapolni televizija in druga sredstva za množično poneumljanje in z umetnostjo v resnici nima kaj početi - vsakršno kulturo očitno z veseljem zamenja za tisto oblikoavnosti, ki mu jo nudi policija. Člani Mreže so se odločili na odpor krajanov odgovoriti tako, da so v njihovem okolišju, v zgradbi opuščene termoelektrarne, pripravili likovno razstavo, ki se je niso udeležili le člani Mreže, temveč so skoraj vsi pomembnejši slovenski umetniki vseh generacij, vključno z najbolj zvenečimi imeni, s svojim sodelovanjem izrazili podporo projektu. Stara zapuščenca podrtija je postala prizorišče razstave, ki bi si jo lahko štela v čast vsaka ugledna galerija, poleg tega pa so se v njej zvrstili nastopi alternativnih gledaliških skupin in še druge prireditve.

Ker Mreži dodeljeni prostori niti približno ne zadoščajo - potrebovali bi več kot sto slikarskih, kiparskih, grafičnih, designerskih in fotografskih ateljejev, gledališko dvorano, manjšo kino dvorano, koncertno dvorano, prostore za razstave, za vaje glasbenih skupin, za restavratorstvo, za prenočišča po zgledu youth hostelov, za pisarne, za kipersko livarno, za tiskarno in fotografske temnice, za tehnični servis, za informacijsko-komunikacijski center - se Mreža poteguje še za del kasarne na Roški cesti in še druge objekte v Ljubljani. Zagnani Mrežini aktivisti upajo, da bo do zime že nekoliko bolj jasno, kakšna bo usoda projekta, ki bo, če se bo posrečil, prav gotovo veliko prispeval k višji ravni kulturnega življenja v mestu in državi.

Pri tržaški založbi Lint izšel Vodič po poteh zgornjega Krasa

Popotovanje od Slavnika do Nanosa

Kdor zaide med spokojno in osvežujočo tihoto pokrajine, ki se počasi in neenakomerno dviguje proti nebu, takoj ko se izvijemo iz prav tako omamnega objema naše bližnje krasne planote, ki se polkrožno oklepa Trsta, se mu njeni čari neizbežno vtisnejo globoko v dušo. Narava je podarila krajem, ki se razprostirajo med Nanosom, Vremščico in Slavnikom, čudežno privlačnost. Gozdovi in goličave si podajajo roke kot v sproščnem ritmu omamne simfonije in vsako njihovo drevo, grm, cvet, kamen, ali žival, ki nehote prekriža pot, ti mimogrede zašepeta naprev, ki prihaja iz davnine in brezčasnosti in beži v brezdanjost. Tudi znamenja človekove prisotnosti v tej pokrajini zadobijo neko posebno razsežnost, ki nam čudežno preoblikuje v neko prozorno milino vse tiste hrupave občutke, ki smo jih prinesli s sabo iz mestnega vrveža.

Ko se, denimo, lačni gorskokraške svežine vzpenjamo iz Prešnice proti Slavnikovim pleši, ali iz Senožec na Vremščico, ali od Razdrtega na nemirni Nanos, ali pa kadar se čisto enostavno prepustimo pomirjajoči spokojnosti slikovitih Artviž, se marsikdaj pri sebi čudimo, zakaj je pravzaprav sorazmerno tako malo zanimanja izletnikov in turistov za te kraje. V isti sapi pa sebično pomislimo, da je nemara boljše tako. Če bi preveč reklamizirali ta predel gorskega Krasa, bi bržkone izgubil delček svoje čarobnosti in miru. Ne glede na to, kaj kdo misli, je ta predel vendarle vreden besede ali dveh. Vreden, da ljudje tudi posredno spoznajo njegove skrivnosti, uživajo njegovo lepoto, odkrijejo njegove znamenitosti in zgodovino, življenje njegovih prebivalcev in spoznajo poti in pešpote, ki ga prepletajo.

Slovinci, roko na srce! V tem pogledu nismo veliko naredili. Slovenski Kras na eni in drugi strani meje je v naši strokovni ali turističnoizletniški literaturi zelo skromno obdelan. Pravzaprav bi zaman stikali v knjigarnah za vodiči in našli bi jih ne niti v stari-

namah, kar pomeni, da na tem področju nimamo tradicije. Prej bomo o naših krajih kaj izvedeli od tujcev.

Takšen primer, ki mu gre izreči vso pohvalo in zahvalo predstavlja pred kratkim izdana knjiga Daniele Durissini in Carla Nicotre Guida agli itinerari del Carso montano - Vodič po pešpoteh gorskega Krasa. Knjiga je izšla pri tržaški založniški hiši Lint, ki je nekako specializirana za tovrstne priročnike. Ista avtorja sta za zbirko vodičev te založbe prispevala že dve deli o naravoslovnih, arhitektonskih in zgodovinskih značilnostih in zanimivostih tržaškega Krasa. Tokrat sta se podala na območje Slavnika - Artviž - Vremščice - Nanosa, kot govori podnaslov njunega vodiča. Zanimivo je, da so prva tri imena podnaslova v italijanščini (Taiano, Artuise, Auremiano), Nanos pa je v slovenščini. V svojem uvodu pripominjata, da Nanosu nista hotela spreminjati imena v Monte Re, ker je ta oblika zelo malo poznana. Sicer pa velja poudariti, da so v knjigi vsa krajevna imena dosledno v izvirni, slovenski obliki in z italijanskim prevodom (a ne za vsa; manjši kraji so samo v slovenščini). Pri nekaterih je tudi nemška oblika. Če izvzamemo rahlo zmešnjavo s temi imeni, ki se tu pa tam komaj

opazno pojavi, moramo reči, da sta Durissinijeva in Nicotra z veliko občutljivostjo, dobro in izčrpno dokumentacijo in neposrednim poznavanjem proučevanega območja in predvsem z veliko ljubeznijo do teh krajev opravila svoje delo.

Vodič obsega devet podrobnih popisov izletov ali itinerarjev, tri za Slavnik, in po dva za Artviže, Vremščico in Nanos. Dopolnjujejo jih opisi posameznih krajev in njihovih zgodovinskih in drugih značilnosti in zanimivosti. Opremljen je s šestimi zemljepisnimi kartami ter s petdesetimi črno-belimi slikami. Knjiga bo nedvomno koristen pripomoček za vsakogar, ki se podaja v te kraje, pa tudi sicer za vsakogar, ki želi vedeti to ali ono podrobnost o sedanosti ali preteklosti gorskokraškega območja med Slavnikom in Nanosom.

Mimo uporabne vrednosti Vodiča pa velja podčrtati pristop, s katerim je bil napisan. Že iz posvetila izžareva neka čustvena navezanost na kraje in ljudi, ki jih Durissinijeva in Nicotra opisujeta v knjigi - »Videla sva otroke iskrenih in smejočih pogledov v vasi- cah starinskega videza, dišečih po gorečem lesu; njim posvečava to knjigo«. In poetična nota se še stopnjuje v uvodnih besedah: »In ko boste trudni od dolge hoje prispele v vas in videli živino, ki se

vrača v hlev, ko boste z občutkom, da vas nekdo opazuje, za gramom uzrli velike modre oči in se bo nad njim dvignila plavalosa glavica, ko boste dvignili leseni pokrov štirne in se bo odvila stara zarjavela veriga in ko se boste očarani nagnili nad Škocjansko jamo in zadnji del podzemnega toka Timave, boste razumeli, kako se lahko nekdo zaljubi v to zemljo in te ljudi«.

D.K.

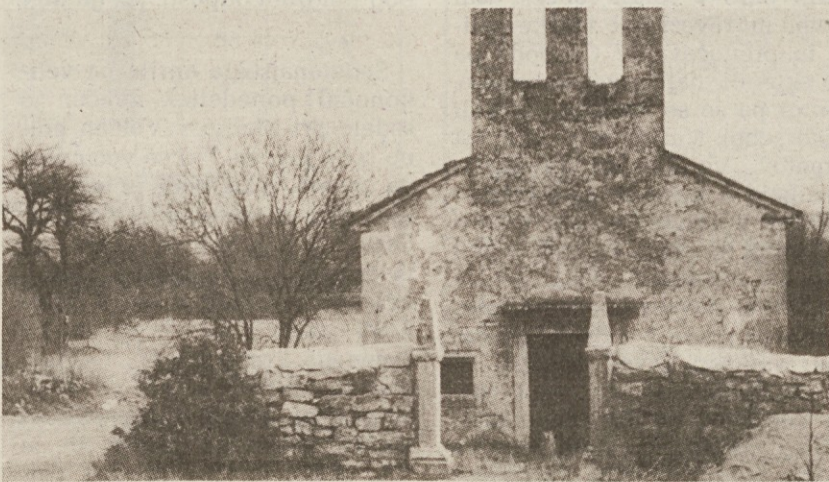
Šiškovič-Lasko popestrila Piranske glasbene večere

IVAN SILIČ

V križnem hodniku minoritskega samostana sta bila 14.t.m. gos- ta Piranskih glasbenih večerov violinist Črtomir Šiškovič in ruski pianist Igor Lasko. Na programu sta imela pretežni del Tartinijevih del / sonate za violino in klavir: v g-molu op. 1 št. 10 - Didone abbandonata, v g-molu - Vražji trilček in tri sonate za solo violino: v g-molu gl. št. 8, v e-molu e1, št. 4 ter v C-duru C1, št.4/, poleg tega pa še Corellijevo La follia za violino in klavir in Nardinijevo Sonato v A-duru za violino in klavir. Mislim, da je Tartinija bilo malce preveč in bi z zamenjavo enega njegovega z delom drugega celoti ustreznega avtorja bil program bolj razgiban, pa čeprav je bil dobro izveden. Oba partnerja sta bila vzorno uigrana in enako močna oblikovalca. Kajti njuno muziciranje je bilo smiselno zasnovano in nazorno. Moramo naglasiti violinistovo zaznavno dovršenost, čisto in virtuosno igranje in izenačen ton. Take so bile tudi izvedbe sonat za solo violino.

Čeprav njegova kreativna naravnost ne podlega blesteči učinkovitosti in nas njegova muzika osvaja, vendar ostaja občutek določene nedorečenosti. Moramo pa na drugi strani poudariti, da je izvajalec ne samo v tehničnem pogledu, v virtuosnosti in ritmični trdnosti, temveč tudi v pogledu dojemanja vrednot ter ustvarjalnega ponazarjanja dosegel razsežnejše dimenzije. Ni pa še vse popolno pri Vražjem trilčku, mislim, da še ni prišlo do potrebe večje sprostitev, ki bi muzikalnim silnicam dala več poleta. No, kljub tem pripombam je bil recital na prepričljivem umetniškem nivoju, saj mu je svoj pečat utisnil tudi pianist z izvrstno igranje in z občutjem muzikalno iztanjene- ga sooblikovalca.

Če premerim vse dosedanje koncerte letošnjih Piranskih večerov, je tudi ta med kvalitetnimi. Hočem reči, da je umetniška komisija Piranskih glasbenih večerov imela letos pri izbiri izvajalcev in izvajalskih skupin kar srečno roko. Tako je prav in tako želimo tudi za naprej.

Cerkvica pri Naklem, od koder vodi pešpot v Artviže

Ivan Pregelj

TOLMINCI

XXXIX.

Žena je rahlo zbledela in nato zardela. Potem je jecljala:

»Če bi mogla krivico popraviti, o moj Bog! Saj bi jo takoj!«

»Umirate se, gospa!« ji je poljubil Mohor roko...

Tako se je zgodilo prečudno. V mrtvašnici na solkanskem pokopališču je ležal ustreljen Vrban Koščarjev. Uporniki so bili pozabili nanj, cerkovnik se je oščajal zvoniti mu, ker ni vedel, kdo ga bo plačal, domači duhovni je sicer poslal sveč, da so mu jih prižgali. Kdaj naj bi pogrebal, pa mu ni nihče sporočil. Tako je našel Mohor Kacafura ubogega fanta, ga spoznal in otrnil solzo. Potem je stopil z gospo Marjuto v župnišče in plačal pogreb. Ko je šel od pogreba, so se Tolminci vračali. Videli so ga, izvedeli, kaj je napravil Vrbanu. Hvalili so ga. Nekdo izmed onih, ki jih je imel Mohor na svoji levi roki, pa je dejal zlohотно:

»Bog me varuj take smrti, da bi me kot Vrbana pokopaval birič!«

Beseda je postala prislovica. Njen prvi smisel pa so ljudje pozabili.

To je življenje: ob smrti - idila...

Čudna
Velika noč

Podmelški župnik Murovec je sedel v svoji sobi za mizo pri svitu motne oljenice. Na desni mu je ležala knjiga, na levi zgagnjen, do polovice popisan list papirja. V velikem tintnem lončku je tičalo troje gosjih peres. Okno proti cerkvi je bilo odprto. Tiha in žalostna noč velikega petka je snivala pred oknom in nad cervijo. Zdaj pa zdaj je čul župnik od zunaj glas korakov in nato škripanje cerkvenih vrat. Ljudje so prihajali v cerkev molit in poljubljat razpelo na stopnicah pred prezbiterijem.

Tedaj je bral župnik:

»Bonum est viro, cum portaverit jugum ab adolescentia sua, sedebit solitarius et tacebit, quia levabit super se. Ponet os suum in pulvere, si forte sit spes...«⁽¹⁾

Župnik se je zamislil v bridko besedo in njen tolažilni smisel. Zamisljeno je govoril:

»Si forte sit spes.

Nema žalost se mu je zrcalila na licu. Nekako nestrpno je odmaknil knjigo in segel po listu papirja. Tiho je bral, kar je prej napisal, in ko je prebral, je položil list predse, vzela pero in začel pisati, od tam, do koder je napisal. Besedo za besedo je glasno izgovarjal, ko jo je beležil:

»Potem pa so se vzdignili kmetje v mestu s trga, ki mu pravijo Na Travniku in so šli in porušili hišo dacarja Bandela. Destruerunt sed non occiderunt, rušili so, ubijali pa ne. Kaplje človeške krvi niso prelili, kar jim Bog šteje v zasluženje.«

Za trenutek je dvignil župnik glavo. Nekaj rahlega veselja mu je šlo čez lice. Očividno je bil zadovoljen z besedo, ki jo je našel in tudi z novico, ki jo je mogel zapisati s mirno vestjo.

»Potem so rekli nekateri,« je pisal dalje, »vstanimo in se vz-

dignimo nad pijavke in krvose. Res so se vzdignili, štiri sto mož in še več so šli iz Gorice in so prišli v Števerjan i. e. in vicum Sti Floriani, in so razdejali hišo domini baronis Taccó. Destruerunt, sed non occiderunt. Rušili, ubijali pa ne.«

Zopet je počival zgodbopisec.

»Bil pa je v neki vasi tam blizu dacar ali cestinar,« je beležil dalje, »ki mu je bilo ime Peter Taljanut. Bil je človek trdega srca in samopaš. Pa so rekli ljudje: Porušimo hišo! Prosil je, naj ne rušijo. Tudi ključarja sta prosila, naj ne rušijo. In niso porušili. Dacar pa je plačal sto cekinov cerkvi Sti Floriani. Bili pa so to ljudje od Kronberga, Grgarja in Lokva. Nec destruxerunt, nec occiderunt!«⁽²⁾

Župnik se je dvignil in stopil k oknu. Venomer so pele stopnje prihajajočih in odhajajočih. Crkvena vrata so venomer škripala v tečajih. Skozi cerkveno okence je razločil župnik v medlem svitu oljenic pred božjim grobom svoje ljudi, kako so poklekali pred razpelo, molili in poljubljali krvave svete rane. Bile niso samo ženske in otroci, bili so tudi možje in odrasli fantje, ki so šli nedavno v punt. Župniku so se od srca smilili, sklenil je roke za molitev in prosil k Bogu:

»Ne pozabi jih v usmiljenju!«

Sedel je zopet za mizo in oprezoval v obredno knjigo.

»Ego quidem plantavi te,« je bral, »vineam meam speciosissimam et tu facta es mihi nimis amara.«⁽³⁾

»Nimis amara!« je vzdihnil, segel zopet po pero in pisal:

»Čepovanci in Grganci pa ljudje iz bližnjih vasi so se zbrali in prišli na tiho nedeljo v Sol-

kan, da bi strahovali vdovo Bašinovo. Bilo pa jih je štiri sto in več. Vprašali so se gospoda v Gorici, kaj naj storijo. Pa so sklenili, da pošljejo kmetom prigozarjat venerabilem ac doctum ex S. J. dominum Sodar in dvoje očetov iz reda svetega Frančiška s petimi meščani. Ti so šli in prosili kmete, naj ne porušijo hiše. In niso porušili. Nec destruxerunt nec occiderunt.«

Tu se je župnik razgrel in zamrmral nejevoljno:

»Pa bi kmalu bili. Ko se gre širokoustit pred nje Mohor Kacafura pa jim s sabljo groziti, birič prismojeni!«

Duhovnik je poročal še dalje:

»Vstal pa je v mestu in po deželi velik strah in gospoda so se zbrali in se posvetovali, kako bi kmete ukrotili in ustražovali. Pa so sklenili, da poprosijo cesarja, naj jim pošlje vojakov na pomoč. Za prvo je prišlo iz Gradiške petintrideset vojakov in sto in dvainštirideset črnidov. Ko so našli mesto varno in nobenega kmeta v njem, so se vojaki vrnili. Zakaj meščani so se dvignili in so rekli...«

»In so rekli,« je pomakal župnik pero v tintni lonček, »ali bomo mi reveži tuje vojake redili in prenočevali?« Gospoda pa so sklenili, naj se vojaki vrnejo. Drugi pa so se jezili in so rekli med seboj: Velika je predrznost kmetov. Vohune in oglednike pošiljajo v mesto in nam branijo odnesti podrtje Bandelove hiše. Še drugi so rekli: Po vsej deželi grozijo mitnicam. Vstal pa je stanovski davkar gospod Roglovič in je rekel: Branijo se plačevati vsakteri davek. Stanovi so sporočili Kormincem, naj branijo Taccójevo in Thurnovo hišo. In so odgovorili Korminci: Ne bomo branili ne hiše Taccójeve ne hiše Thurnove! Gospoda in

stanovi so rekli: Kaj napravimo, če se kmetje zopet zberejo in pridejo v Gorico! Oborožili bomo plemiče in njihove hlapce, meščane in šolarje. In na dano znamenje z dvojnimi topovskim strelom z mortalet bomo šli braniti mesto. Tako so sklenili. Visoki gospod podglavar pa je poslal vsem županom po vsej deželi opomin, naj mirijo ljudstvo. Tudi duhovskim je sporočil podobno, naj svare ljudi v cerkvi in pred cerkvijo. Skrivaj pa je poslal ovađuhov in velel, naj poizvedujejo, kdo so, ki ščujejo ljudstvo k upor.«

Župnik Murovec se je moral hudo razburiti, ko je to pisal, zakaj brezmiselno je pisanje dalje po knjigi, ki mu je ležala ob strani.

»Parvuli petierunt panem et non erat, qui frangeret eis — Otroci so kruha prosili, pa ga ni bilo človeka, ki bi ga jim lomil.«

Razgrel se je, udaril z roko ob mizo in vzkljnil:

»Kruha bi jim dali, kruha, pa bi nihče več v punt ne hodil.«

Še bolj ljuto je pristavil:

»Pa bodo vojsko nanje zbrali, Bog jim greh odpusti, jaz ga ne!«

*

Sedemnajstega aprila na velikonočni ponedeljek zvečer je sedelo pri Matku v Volčah polno sobo pivcev. Pili so večinoma na upanje, zakaj beda je bila velika. Bila je žalostna velika noč. Otroci so popraševali po piruhih in gubanicah in s solzami obirali ovsenjak. Matere so se v bridkosti jadle zbog otrok, da še ovsenega kruha ne bo. Očetov, mož in odraslih fantov pa sploh po ves dan ni bilo domov. Ubogi moški! Prečudna žalost jih je trla, dotlej je niso poznali. Čudovita praznosta je bila v njih sr-

cih, nepojmljiv strah, nemirnost. Šele v družbi in pri vinu so se oddahnili, pozabili na bedo doma, pozabili na lastno lakoto in pili, mnogi celo v bridki zavesti, da so prazniki prešli, ne da bi opravili spoved. V tem občutju so postajali celo dobrodušni ljudje zajedljivi, nezaupni in samopašni. Drug drugemu so hvalili svoja junaštva, lagali in bahali, ko so drugi sikali s prečudno preračunjeno hudobno namero, da so izdajalci med njimi. Kdo pa, so ob takih besedah planili pivci z izbuljenimi očmi izza mize, grozili, da je treba uhajačem hiše požgati, nje same pa obesiti. Saj je postavo dal Šime Golja in so jo vsi potrdili; da je za tretje, naj sodi deset sodnikov na vrh, tistega kdor bi uhajal ali izdajal.

Sedel je tisti večer pri Matku tudi Gašper Bizalj. Bil je eden onih, ki je še sproti plačeval. In ker je plačal nekaj za druge, je imel glavno besedo in je kaj sitno godel in pravil samo o svojih preklah, ki jih nikoli v prepovedancu sekal ni.

»Tvoje prekle, vsi smo jih že siti,« je rekel Matko, »kolikokrat pa boš še povedal o njih!«

»Kolikokrat hočem,« je odvrnil nejevoljno Bizalj, »ti nosi na mizo in molči!«

»V svoji hiši že smem katero ziniti,« je menil Matko. Toda kmetje so držali za Gašperja. Tedaj se je Matko razgrel:

»Pijanci,« je vzkljnil. »Delat pojdite, da od lakote konca ne vzmete in da boste imeli s čim plačati, kar zapijete. Niti kaplje je ne dam več.«

»Dal jo boš, če plačam,« je rekel Bizalj. Matko je šel kljubovaje proti vratom.

»Kakor Judež me gleda!« je ušlo tedaj Bizalju. Matko se je obrnil, kakor bi trenil in stal pred Gašperom:

»Kdo je Judež?«

»Ali sem mačku na rep stopil — je hotel povedati Bizalj.

Matko ga je stisnil za tilnik in segel z desnico po vrč na mizi, da mu ga sesuje na glavi. Kmetje so planili, da branijo tovariša.

»Besedo nazaj!« je klical Matko. Bil je kakor vsi drugi. Kakor je sumničil druge, da na tihem spadajo od punta, tako se je krčevito bal sam, da bi ga sumili. Res je pa bilo, da so tolminski, ki se niso udeleževali upora, zadnje čase kaj nenavadno pogosto prihajali v njegovo krčmo. In ljudje so videli, da je Matko prijazen z njim pa so po svoje razumeli.

»Besedo nazaj!« je ponovil krčmar.

»Kaj boš! Groša nisi plačal,« je rekel Bizalj. Matko je zamahnil z vrčem. Kmetje so mu pridržali roko. Začeli so se molče prerivati in pehati kakor pri pravem pretepu. Matko se jih je otesel, sodel burno in bil bled. Iskal je ob sebi za krivačem.

»Le kar poskusi,« je čakal Bizalj.

(se nadaljuje)

(1) Bonum est viro, cum...: Dobro je možu, ki je jarem nosil od svoje mladosti. Samoten bo sedel in molčal, ker vzela bo nase. Svoja usta bo položil v prah, če bi bilo morda še upanje.

(2) Nec destruxerunt, nec occiderunt: niso rušili niti ubijali.

(3) Ego quidem plantavi te...: Jaz sem te zasadil, vinograd najlepši, pa si mi v preveliko žalost.

Ilustriral Klavdij Palčič

Na mednarodnem atletskem mitingu v Berlinu Linford Christie se je oddolžil

BERLIN — Linford Christie se je oddolžil za neuspeh na mitingu v Kölnu, kjer ga je na 100 m prehitel Nigerijec Adeniken. Vendar je morda tudi vprašljivo, koliko velja njegova zmaga, saj na startu ni bilo Carla Lewisa. Slednji je nastopil na 200 m, kjer pa je zasedel 3. mesto, medtem ko je zmagal Fredericks pred Marshom.

Kenijec Kiptanui se je pomeril na 2.000 m, kjer pa je izgubil boj s kronometrom, saj ni izboljšal svetovnega rekorda. Obljubil je, da bo v Bruslju napadel rekord na 5.000 m. Med ženskami velja zlasti omeniti nastop Privalove, ki je na 100 m premagala Torrencejevo in Ottejevo.

MOŠKI

Kladivo: 1. Astopkovič (SND) 81,04 m; 2. Nikulin (SND) 80,68 m; 3. Abduvalijev (SND) 79,88 m.

100 m: 1. Christie (VB) 9"99; 2. Burrell (ZDA) 10"04; 3. Surin (Kan) 10"15; 4. Mitchell (ZDA) 10"16.

200 m: 1. Fredericks (Nam) 20"01; 2. Marsh (ZDA) 20"14; 3. Lewis (ZDA) 20"16; 4. Bates (ZDA) 20"20; 5. Da Silva (Braz) 20"24.

2.000 m: 1. Kiptanui (Ken) 4'52"53; 2. Kibet (Ken) 4'55"31; 3. Herold (Nem) 4'57"83.

Disk: 1. Riedel (Nem) 68,66 m; 2. Schmidt (Nem) 65,94 m; 3. Ubartas (Lit) 64,90 m.

110 m ovire: 1. Jackson (VB) 13"05; 2. McKoy (Kan) 13"12; 3. Jarrett (VB) 13"25; 4. Kingdom (ZDA) 13"29.

Krogla: 1. Guenthoer (Švi) 21,07 m; 2. Klimentko (SND) 20,18 m; 3. Andrei (It) 20,15 m; 4. Zerbini (It) 19,94 m.

800 m: 1. Kiprotich (Ken) 1'44"72; 2. Gray (ZDA) 1'45"20; 3. Tanui (Ken) 1'45"33.

Milja: 1. Kemei (Ken) 3'48"80; 2. Morceli (Alž) 3'49"79; 3. Baumann (Nem) 3'51"12.

400 m ovire: 1. Young (ZDA) 47"81; 2. Matete (Zam) 48"23; 3. Akabusi (VB) 48"81.

400 m: 1. Kitur (Ken) 44"75; 2. Watts (ZDA) 44"83; 3. S. Lewis (ZDA) 45"05.

3.000 m zapreke: 1. Sang (Ken) 8'11"14; 2. Barkutwo (Ken) 8'11"70; 3. Boinett (Ken) 8'14"25.

Daljšina: 1. Powell (ZDA) 8,57 m; 2. Waldner (ZDA) 8,11 m; 3. Greene (ZDA) 8,07 m.

Višina: 1. Sotomayor (Kub) 2,34 m; 2. Kemp (Bah) 2,32 m; 3. Conway (ZDA) 2,30 m.

ŽENSKE

400 m ovire: 1. Farmer-Patrick (ZDA) 53"59; 2. Ponomareva (SND) 53"66; 3. Ledovskaja (SND) 54"50.

100 m: 1. Privalova (SND) 10"93; 2. Torrence (ZDA) 11"02; 3. Ottey (Jam) 11"10; 4. Malčugina (SND) 11"18; 5. Ashford (ZDA) 11"19.

800 m: 1. Van Langen (Niz) 1'59"55; 2. Mutola (Moz) 1'59"70; 3. Jejsjeva (SND) 1'59"93; 4. Nurudtinova (SND) 2'00"47; 5. Vriesde (Sur) 2'01"30; 6. Boulmerka (Alž) 2'01"51; 7. Quirot (Kub) 2'01"65.

Daljšina: 1. Drechsler (Nem) 7,10 m; 2. Kravets (SND) 7,05 m; 3. Ninova (Av) 6,67 m.

Višina: 1. Henkel (Nem) 2,00 m; 2. Kostadinova (Bol) 1,98 m; 3. Astafei (Rom) 1,90 m.

5.000 m: 1. Meyer (J.Af.) 14'51"45; 2. O'Sullivan (Ir) 14'59"11; 3. Kiplagat (Ken) 15'07"87.

Uspeh Stefanela

MESTRE — V prvi tekmi košarkarskega turnirja »Gran premio Casinò di Venezia« je tržaški Stefanel z 94:81 (48:38) premagal atenski Olympiakos.

Pred novo sezono v košarkarski D ligi Več mladih igralcev pri Boru in Kontovelu

Walter Sosič bo skoraj gotovo okreplil vrsto Kontovela

Peter Ažman po nekaj letih ponovno pri Boru

Po lanske zmagoslavni sezoni se sedaj začneja zahtevnejša, a obenem prestižnejša faza za naše košarkarske ekipe. Jadranovci so s počitnicami končali že pred desetimi dnevi, telovadne copate pa so si po daljšem premoru ta teden nadeli še slovenski predstavniki D lige, igralci Bora in Kontovela.

V obeh ekipah je prišlo do nekaterih pomembnih novosti, zlasti pri Kontovelu se je lanske igralrska garnitura dokaj spremenila. V vlogi trenerja bo tudi letos Marko Ban, mesto pomožnega trenerja pa je zastopil Boris Vascotto. Njegovo mesto je prevzel Luka Furlan, ki se tako vrača v slovensko okolje po dveh letih izkušenj pri miljskem društvu Cgi.

Kar se tiče igralrskega kadra, so iz lanske postave izostali kar štirje mladinci (Emili, Gregori in Rebula so prestopili k Jadranu, Budin pa k Stefanelu). Sušlja se, da bi v zameno Kontovelov dres lahko oblekli nekateri posamezniki, ki so v zadnjih letih končali z igranjem v mladinskih kategorijah, o tem pa so še v teku dogovori med posamezniki in nekaterimi društvi.

Velika okrepitev predstavlja skoraj gotov prihod Walterja Sosiča, ki bi po dolgih letih igranja v vrstah Jadrana lahko posredoval Kontovelu svoje izkušnje. Pričakovati je bilo tudi, da se bo v postavo vrnil Damir Starc, ki je bil v lanski sezoni na posodo pri Sokolu, zaradi morebitnih delovnih obveznosti izven Trsta pa to vprašanje vsaj zaenkrat še ni rešeno. Po lanski nesrečni sezoni bi moral ponovno stopiti na parket Peter Štoka, ki pa ni še dokončno okrevale po hudi poškodbi na kolenu. Težave z delovnimi obveznostmi ogrožajo tudi prisotnost Corrada Čuka, ki bi se lahko po mnogih uspešnih letih moral odpovedati igranju, v dvomu pa je na zadnje še doprinos Robija Pauline, ki služi vojaš-

ki rok v Padovi in naj bi bil na razpolago le za prvenstvene tekme.

Postavo bo Ban dopolnil s povratkom Walterja Daneva in Aleša Sternija (lani v mladinski postavi Jadrana) ter z nekaterimi mlajšimi igralci (Ban, Daneu, Gulič, Vodopivec, Turk, Hmeljak), učinkovitost in udarna moč pa bosta ponovno sloveli na »starih mačkih«, kot so Igor Civardi, Ivo Grilanc, Štefan Gulič in Peter Sterni.

Do manjših novosti je prišlo v vrstah Bora, ki bo tudi letos v rokah Fabia Sancina, njegov pomočnik pa bo Giuliano Ceper (po odpovedi Umberta Acerbija). Novosti je razmeroma malo, saj so vrste Bora okreplili le Peter Ažman, ki pa ima spet težave s poškodovanim kolonom, obenem bo moral kmalu na sluzenje vojaškega roka, Andrea Monticolo (prej Inter Muggia) ter Gianfranco Carbonara, ki se je po več letih igranja pri nekaterih tržaških društvih (Barcolana in Inter Muggia) vrnil k matičnemu klubu, kjer je odigral vsa mladinska prvenstva.

Zato pa je Bor izgubil kar tri lanske košarkarje, saj je Stefano Pecchi prenehal z igranjem, Sebastian Tul je prestopil v B2 ligo, Luciano Porretti pa ni našel skupnega jezika s svojim klubom Scoglietta, ki mu ne dovoli prestopa k Boru.

Sancin je v ekipo vključil še dva mlada (letnika '75) in perspektivna igralca, Štefana Samca in Michela Grbca, medtem ko so potrjeni vsi ostali lanski igralci: Ivan Bajc, David Barini, Marko Debeljuh, Štefan Persi, Ivan Perčič, Andrej Pieri, Mauro Simončič in Robi Smotlak.

Borovci bodo že danes odpotovali na enotedenske skupne priprave v Radence, kjer bodo poleg običajnih treningov odigrali še vrsto prijateljskih tekem, obenem pa je predvideno tudi prijateljsko srečanje v Gradcu s tamkašnjim avstrijskim drugoligašem. (Vanja Jogan)

Na tradicionalni kolesarski dirki za »pokal Agostoni« Colagè v sprintu, številni odstopi

LISSONE (Milan) — Na 46. izvedbi kolesarske dirke za »pokal Agostoni« je v zmagal Stefano Colagè, ki je v sprintu prehitel Giorgia Furlana. Colagè je 206 km prevozil v 5.22'31" s poprečno hitrostjo 38,437 km na uro. Na 3. mesto se je z dvema sekundama zaostanka uvrstil Massimo Ghirotto. Sledijo: 4. Cassani (It); 5. Hampsten (ZDA); 6. Della Santa (It), vsi po 2'; 7. Bugno (It); 8. Calcaterra (It); 9. Elli (It); 10. Chioccioli (It), vsi po 20".

Dirka je bila zelo naporna, tako da je prišlo tudi do številnih odstopov: od 127 kolesarjev na startu jih je do kraja prišlo samo 32. Med drugimi so odstopili Chiappucci, Ballerini, Giovannetti in Fignon.

Ayrton Senna: »Prišel bom k Ferrariju«

MONZA — Trikratni svetovni prva v formuli ena, Brazilc Ayrton Senna, je včeraj izjavil, da bo prej sli slej le prišel k Ferrariju: »Ferrariju je vedno bila moj sen in ga hočem uresničiti, predno sklenem kariero.« Trenutno pa ne more sprejeti ponudbe, o kateri so mu govorili v Španiji, kar je tudi pojasnil Nikiju Laudi: pri Ferrariju so šele sedaj krenili na pravo pot, vendar bo potrebno nekaj časa, da postanejo kompetitivna. Po njegovem mnenju do prvih dirk prihodnjega leta novo vozilo ne bo še pripravljeno, a če ne bo sedel za njegov volan leta 1993, je možno, da bo leto kasneje.

Senna je med včerajšnjimi poskusnimi vožnjami imel tudi incident, ki pa se je

na srečo končal brez hujših posledic. Pri hitrosti okrog 300 km na uro je prišlo do okvare na sprednji obesi, izteklo je nekaj olja, ki mu je povsem zastrlo pogled. Dvignil je sprednji del čelade, da bi videl, kje vozi, in vrelo olje mu je končalo na obraz, vendar, kot smo dejali, ni bilo nič hujšega.

O Ferrariju je včeraj govoril tudi Harvey Postlethwaite, ki je prevzel njeno športno upravo. Dejal je, da je sedanja struktura preveč birokratska, zato bodo znižali organik (od sedanjih 380 oseb naj bi prišli na 320). Vendar bo samo okrog 160 oseb bilo zaposlenih v oddelku za dirke, druga polovica bo v ločenem oddelku, ki bo proizvajal motorje. Pojasnil je tudi, da je Barnard že na delo za novo vozilo, ki naj bi ga dokončali do dirke v Imoli. Med drugim bo novo vozilo imelo aktivne obese. Za prve štiri dirke nove sezone pa naj bi imeli na razpolago še bolj izpopolnjeno verzijo sedanjega vozila.

Poraz Sampdorije

VALENCIA (Španija) — Na nogometnem turnirju »Naranja« v Valencii je moskovski Dinamo z 2:1 (2:0) premagal Sampdorijo. Strelci: Simutenkov v 11', Bonetti v 35' (avtogol) in Serena v 53'.

Za Sampdorijo je to bil prvi poraz v dosedanjih predprvenstvenih srečanjih.

V ponedeljek v Trstu Italija - Brazilija

TRST — V ponedeljek, 24. t.m., bo v tržaški športni palači prijateljska tekma

med mladinskima moškima odbojkarstima reprezentancama Italije in Brazilije. Srečanje se bo pričelo ob 19.30, za Italijo pa so bili sklicani: Giretto, Bartek, Egeste, Meoni, Papi, Bovolenta, Fangareggi, Corsano, Botti in Franceschelli.

obvestila

SK BRDINA

obvešča, da se nadaljuje suhi treninji v naravi vsak torek in četrtek ob 18. uri.

ŠD ZARJA

obvešča, da bo prvi trening za letnika 1981/82 v ponedeljek, 24. t. m., ob 18. uri na nogometnem igrišču v Bazovici. Urnik in kraj nadaljnjih treningov bomo igralcem naknadno sporočili. Odbor

ŠD KONTOVEL

sporoča, da bo sestanek za minibasket za otroke letnikov od 1986 do 1980 v ponedeljek, 24. t.m., ob 18. uri na igrišču ŠD Kontovel.

Treninji pa bodo ob torkih in četrtkih, in sicer: od 17. do 18. ure za letnike 1984/85/86 in od 18. do 19. ure za letnike 1980/81/82/83.

ŠD POLET

obvešča, da je zbor košarkarjev letnikov 1979/80/81 ("propaganda" in dečki) v ponedeljek, 24. t.m., ob 17.15 na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opčinah.

TOTOCALCIO V SLUŽBI ŠPORTA

CONCORDIO		Totocalcio		AL SERVIZIO DELLO SPORT	
1		1		2	
PARTITE DEL 23/8/92		1		2	
squadra 1*	squadra 2*	1	2	3	4
1. Avellino	Reggina	1	2	3	4
2. Como	Ascoli	1	2	3	4
3. Empoli	Bari	1	2	3	4
4. Giarre	Genoa	1	2	3	4
5. Messina	Cesena	1	2	3	4
6. Monza	Bologna	1	2	3	4
7. Palermo	Lecce	1	2	3	4
8. Perugia	Cremone	1	2	3	4
9. Spal	Pisa	1	2	3	4
10. Taranto	Lucchese	1	2	3	4
11. Ternana	Piacenza	1	2	3	4
12. Venezia	Cosenza	1	2	3	4
13. Vicenza	Verona	1	2	3	4

DIAMO ANCHE IN ITALIA IL NOSTRO CONTRIBUTO UNO SPORT SENZA VIOLENZA CONTRIBUISCE A RENDERE MENO VIOLENTA LA SOCIETÀ

V NEDELJO, 23. AVGUSTA, VAM TUDI Z ITALIJANSKIM POKALOM NUDIMO MOŽNOST, DA POSTANETE MILIJONARJI

Tudi letos od 1. do 11. septembra v organizaciji Primorja Memorial »brata Husu« na Proseku

Tradicionalni nogometni turnir »brata Husu«, ki ga tudi letos prireja proseško Primorje, bo prva prilika za nekatere naše ekipe, da preverijo moči in obenem tudi učinkovitost dosedanjih priprav. Turnir se bo pričel v torek, 1. septembra, in končal v petek, 11. septembra, na njem pa bodo poleg Primorja igrali še Gaja, Vesna, Primorec, S. Marco, Breg, Zarja ter Kras.

Turnir poteka po izločilnem sistemu. V primeru neodločenega izida po dveh polčasih bodo streljali 11-metrovke (z izjemo finalne tekme za 1. mesto, ko morajo v primeru, da ne bo še znan zmagovalc, odigrati podaljška in morebiti zatem streljati 11-metrovke). Vsaka ekipa lahko nastopa s tremi izposojenimi igralci, vsaka ekipa pa lahko v vsakem trenutku zamenja štiri igralce (razen pri izvajanju 11-metrovk). Izključeni nogometaš na turnirju ne bo mogel več nastopiti. Vse zaradi morebitnega slabega vremena nedokončane tekme bodo odigrali po dogovoru med zainteresiranimi društvi in organizatorjem.

Letošnja izvedba turnirja je že tretja. Na prvi se je uveljavil S. Marco iz Sesljana, lani pa je končno zmagovalca bazoviška Zarja, ki je v finalu s 3:1 (0:1) premagala Breg. Slednji je v polfinalu odpravil Primorje, Zarja pa Vesno. V tekmi za 3.

mesto pa je domače Primorje s 6:5 po 11-metrovkah (0:1, 1:1) premagalo Vesno.

Sporod letošnje izvedbe pa je naslednji:

1.9. Primorec - Gaja (A); 2.9. Vesna - Primorec (B); 3.9. S. Marco - Breg (C); 4.9. Zarja - Kras (D); 7.9. zmagovalca A - C; 8.9. zmagovalca B - D;

10.9. finale za 3. mesto; 11.9. finale za 1. mesto.

Vse tekme se bodo pričele ob 20.30, igrali pa bodo na proseškem igrišču, kjer bo po finalni tekmi tudi nagrajevanje.

Na sliki Maria Magajne: akcija z lanske tekme med Vesno in Krasom.

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 Lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Ziro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 Lir; finančni in legalni 120.000 Lir; ob praznikih povisek 20%; mali oglaš 850 Lir beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIST SRI (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

sobota, 22. avgusta 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD 1
Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Veliko ljudi v Srbiji se zaveda, kam jih je pripeljal sedanji režim

LJUBLJANA — 22. junija 1941. leta je Churchill deklariral, da bo »vsak mož ali država, ki se bori proti nacizmu, imela našo pomoč«. Churchilla so nato vprašali ali bodo Nemci, ki se razlikujejo od nacistov in nemške vojaške hierarhije vključeni med tiste, ki bi jim zmaga zaveznikov prinesla svobodo. Churchill je odgovoril »ne«, oziroma dal je vedeti, da so zanj vsi Nemci enaki.

Res je, da so potem na nürnberškem procesu sodili nacistom in ne nemškemu ljudstvu, toda ne smemo pozabiti, da so pred tem zavezniški efektno zbrisali Dresden z oblička zemlje, čeprav tam ni bilo nikakršnih vojaških tarč.

Zadnja izdaja opozicijske in mirovniške srbske revije Vreme nosi naslov »strah pred vojno intervencijo« na podlagi barvnega zemljevida Beograda. Na filozofski fakulteti v Beogradu - kjer je ena izmed stičnih točk protimiloševićevskega odpora - pa se je pojavil grafit: »Menjam hišo v nadstropjih za hišo s kletjo.« Zaščita pred bombami?

Oba momenta jasno nakazujejo stanje, ki jo radikalni zagovorniki intervencije na Zahodu nočejo videti - namreč, da v Srbiji ostajajo široke skupine ljudi, ki so proti režimu in se zavedajo kam jih je režim pripeljal in da te široke skupine tudi vedo, da morebitne bombe, ki bodo padle na Beograd, ne bodo razlikovale med opozicijo in režimom.

Srbska opozicija se je znašla pred informativno in komunikacijsko blokado. Moderni Churchill ji odgovarjajo »ne«, kajti za uspešno radikalizacijo diskurza o intervenciji je potreben zelo trden stereotip o Srbiji.

Kakšno vlogo ima pri tem Slovenija? Zaprla je svoje meje za begunce iz BiH - ti se morajo sedaj kuhati v svojem loncu in za državljane ZRJ je uvedla vizume, kar preprečuje pretok komunikacij.

Na to opozarja beograjska pisateljica in mirovnica Biljana Jovanović, ki trenutno preživlja svoj čas med Beogradom in Ljubljano in ki skuša prebiti komunikacijsko blokado med drugim tudi tako, da skupaj z Hrvatico Rado Iveković in s Slovenko Marušo Krese piše knjigo o svojih izkušnjah med jugoslovanskimi vojnami. Knjiga naj bi izšla prihodnje leto pri ugledni nemški založbi Surhkamp.

Jovanovičeva pravi, da s slabo slovensko politiko do beguncev, z uvedbo vizumov, ki ob posebnih predpisih sankcionira tudi izjemno ostro obnašanje do državljanov republik kot so npr. Makedonija in ob dvomljivem šikaniranju, spraševanju o količini denarja, nameri bivanja, iskanja garantnih oseb in proti ustavnemu spraševanju o nacionalnosti oseb in ob popolni telefonski blokadi odkriva, »da so se tedence slovenskega režima, ki so bile ksenofobične, provincialne, in prikrito rasistične spremenile v resničnost. Mediji v Sloveniji so v enem letu od konca vojne vzgojili ravnodušnost do vojne na Hrvaškem in v Bosni, ki se samo krepi s šovinizmom in z rasizmom. To pa je najboljša pot do samoizolacije Slovenije. Škoda, ki jo tako trpijo na jugu zaradi ravnodušnosti Slovenije, predstavlja tudi veliko škodo za Slovenijo.«

Vendar eno je uradna Slovenija. Drugo je paralelna Slovenija, ki se prebujata. Nedavno je Jovanovičeva nastopila na literarnem večeru v okviru »dnevov za Bosno«, ki so ob podpori študentske organizacije potekali v Kud France Prešeren v Ljubljani.

V okviru dnevov za Bosno je v Slovenijo prispela tudi delegacija Beograjskega kroga - skupine kritičnih intelektualcev, ki poleg državljanske zveze nenacionalnih strank, študentov in pacifistov tvori jedro srbske opozicije.

Namen njihovega obiska, ki je bil prvi zares uspešen preboj srbske opozicije v Slovenijo (bil je zabeležen - res marginalno, toda vseeno zabeležen) pojasnjuje podpredsednik Beograjskega kroga, filozof Miladin Životić: »Mi želimo ustvariti novo kulturo komunikacije vseh vezi na prostoru Jugoslavije. Ne ustvarjamo klasičnih političnih programov, ampak nove komunikacijske skupnosti.«

Pri tem Životić opozarja na dejstvo, da v Srbiji obstajata dve vrsti opozicije - politična, ki z vladajočim režimom tekmuje v realizaciji programa »vsilji v eni državi« in državljanska opozicija.

Politična opozicija ne opravičuje vojne, toda njen cilj ostaja enak cilju režima. Kot taka je tudi dovolj eksponirana izven Srbije, kajti to ustvarja vtis, kot da prave - državljanske in nenacionalistične opozicije sploh ni. Podobno poročajo tudi v Sloveniji.

Životić tudi opozarja, da je problem lahko obrnjen. Namreč v Srbiji »uradna Srbija ne vidi državljanske alternative. Misli, da je na Hrvaškem državljanska alternativa, kakršno jo npr. predstavlja SDU popolnoma irelevantna in kadar nastopam na televiziji, me sprašujejo: tu ste lahko kritični - toda tega ni na Hrvaškem.«

Tako se ustvarja vtis, da povsod po republikah nekdanje Jugoslavije ni druge izbire, kot izbor, ki so ga že vladajoče elite sestavile.

Uradne strukture zaenkrat še molčijo oziroma kakor pravi Životić: »O nas govorijo tisto, kar smo lahko slišali že med svojim obiskom v Sloveniji - češ, da smo odpadniki in da nikomur ne pripadamo. Po tem tolmačenju se odpadniki ne morejo nikjer pojavljati - edinole na smetišču zgodovine.«

Tako Beograjski krog ne naslavlja uradne politike ampak paralelna družbo in člani kroga se zavedajo, da njihov obstoj ne bi bil mogoč brez obstoja paralelne Makedonije, Hrvaške, Slovenije...

Uradna oblast jih sploh ne zanima. Pri tem Životić omenja francoskega filozofa Henryja Bernarda Levyja, ki je tudi član kroga. Le-ta ima zelo dobre stike s francoskim predsednikom Mitterrandom - toda, kadar pride v Beograd ima stike samo s krogom in niti z uradno nacionalistično opozicijo ne.

Obrad Savić, ki je prav tako filozof in član kroga, tako ocenjuje, da njihov obisk v Sloveniji ni imel nikakršnega vpliva na politično sfero Slovenije. Za Beograjski krog so centri moči izven njihove interesne sfere, oziroma kakor pravi Savić, položaj je tudi obrnjen: Slovenijo ne zanima paralelna Srbija, kajti »če bi uradna Slovenija odprla svoj prostor paralelni Srbiji, potem bi ga morala odpreti tudi paralelni Sloveniji.«

Še en grafiti na filozofski fakulteti pravi: »Dobro jutro, to nad vami je bombnik.«

Mogoče pa tudi ne? Savić, ki o Srbiji čisto resno pravi, da v njej vlada »epsko-pastoralni diskurz ujet v mit predvedvalne kancerizne mentalne in duhovne formacije« priznava, da se je že večkrat spraševal, če ob možnosti bombardiranja Beograda, obstaja neke vrste kozmična pravičnost, ki bi uveljavila načelo, da cel narod odgovarja za tisto, kar so njegovi voditelji naredili? Savić pravi ne - »namesto Churchilla, bi jaz odgovoril - rešiti je treba tudi drugo Nemčijo.«

Tej drugi Nemčiji Churchill ni prisluhnil. Novejše zgodovinske analize pravijo, da je zaradi tega vojna dlje trajala. Če Slovenija ne bo drugi Srbiji prisluhnila - kam jo bo pahnila njena ravnodušnost? NIKOLAJ D. JEFFS

Rupel interes Slovenije za cestno povezavo Lendava-Koper Kučan in Göncz odprla nov mejni blok med Slovenijo in Madžarsko

PINCE, LENDAVA — Ob navzočnosti predsednika predsedstva Republike Slovenije Milana Kučana, predsednika Republike Madžarske Arpada Göncza in velikega števila domačinov sta zunanja ministra obeh držav včeraj slovesno odprla nov meddržavni mejni prehod med Slovenijo in Madžarsko Pince-Tornyiszentmiklos.

Slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je ob slovesnosti dejal, da je to velik prelomen dogodek za obe državi, ki bo vplival na krepitev medsebojnega sodelovanja in poglobljanja stikov med narodoma in državama. Dr. Rupel je tudi povedal, da slovenska vlada podpira gradnjo cestne povezave v smeri od Lendave do Kopa, ki se bo navezovala na madžarsko cestno omrežje. To bo še dodatno prispevalo k izboljšanju gospodarskega sodelovanja med državama.

Madžarski zunanji minister Géza Jeszenszky pa je v svojem nagovoru ob odprtju mejnega prehoda povedal, da vlada med državama prijateljsko sodelovanje, ki bi bilo lahko za zgled tudi drugim socialističnim državam. Ni se mogel izogniti tudi tragediji v BiH, ki je posredno prizadela Slovenijo in Madžarsko.

saj se obe državi srečujeta z velikim številom beguncev.

Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan je nato v Lendavi izročil odlikovanje zlati častni znak svobode Slovenije madžarskemu zunanjemu ministru Gézi Jeszenszkyju za njegov prispevek k ustavitvi agresije JLA na Slovenijo, za mednarodno uveljavitev in prizadevanja pri vključevanju Slovenije v evropske integracije ter za njegove osebne zasluge za sedanje dobro in plodno sodelovanje med Slovenijo in Madžarsko.

Kučan je v priložnostnem nagovoru poudaril, da so v Prekmurju Slovenci in Madžari od nekdanj živeli skupaj in da jih njihova kultura ni nikoli razdvajala, temveč bogatila in povezovala. Izrazil je upanje, da bo tako tudi v prihodnje.

Mejni prehod Pince-Tornyiszentmiklos leži približno 7 km od Lendave, uredili pa so ga v nekdanji obmejni stražnici, ki so jo uporabljali vojaki JA. Prehod pomeni veliko pridobitev, zlasti za obmejne vasi, saj bo bistveno skrajšal povezavo med Slovenijo in Madžarsko in utrdil vezi med prebivalci ob meji. Pred 2. svetovno vojno je tu že bil mejni prehod, po vojni pa je mejo nadzorovala vojska in ga niso več odprli. (STA)

Poletje na Ohridu

Makedonijo še ni neposredno zajela vojna vihra, na obalah Ohridskega jezera je v teh poletnih mesecih še vedno dokajšnje število domačih in tujih turistov, ki počivajo ob tem balkanskem biseru (Foto Srdan Živulović)

Obrtnemu sejmu napovedujejo velik uspeh

CELJE — Tri tedne pred otvoritvijo jubilejnega 25. Mednarodnega obrtnega sejma v Celju kaže, da bo sejem tokrat presegel vse dosedanje številke o razstavljalcih in obiskovalcih. Sejem, ki že tri leta nosi laskav naziv osrednjega obrtnega sejma dežel Alpe - Adrie, je največji tovrstni sejem v tem delu Evrope.

Organizatorji, mariborsko podjetje Step in Celjski sejm, so letos v priprave vložili več kot milijon mark. Kljub temu, da so razširili sejmščiše na več kot 50 tisoč kvadratnih metrov, so lahko sprejeli le 5350 prijav različnih asociacij in zasebnikov, med katerimi bo več kot tretjina razstavljalcev iz tujine. Že dosedaj pa so jih morali več kot tristo zavrniti. Letos pričakujejo v Celju več kot 250 tisoč obiskovalcev iz Slovenije, Italije, Avstrije, Madžarske in Nemčije.

Miha Grah, predsednik Obrtne zbornice Slovenije, je na prvi tiskovni konferenci pred otvoritvijo sejma med drugim dejal, da država v zadnjih dveh letih še ni spoznala, kakšni gospodarski in zaposlitveni potenciali tiče v drobnem gospodarstvu. Zato tudi ukrenila ni dovolj, da bi omogočila razmah tega sektorja. Čeprav bo 25. Mednarodni obrtni sejem v Celju potekal v časih, ki so politično razburkani in gospodarsko težki, pa sejem lahko pomeni nekakšen prelom s staro prakso in spodbudi naložbe v obrt, mala in srednja podjetja. (NIA)

Hrvaško pa tudi že skrbi zelo slaba letina pšenice Četniški okupatorji brez hrane

LJUBLJANA — Epizoda, s krajo koruze, na poljih nekega slavonskega kombinata je učinkovala nekoliko tragikomično. Četniki so nagnali kmete z okupiranega območja, da so lahko kradli koruzo. Na njihovi strani koruze ni dovolj niti za najnujnejše potrebe. Kraja se je končala s streljanjem in ujetništvom. Ujeti četniki so izjavili, da so srečni zaradi začasnega ujetništva, v zaporu so se vsaj doobna navedli, piše v zadnjem Novem Vjesniku Miroslav Koprivica. Avtor se v nadaljevanju sprašuje, ali se ne bo morda

Hrvaška tudi sama kmalu znašla sredi pomanjkanja hrane?

Čeprav celotni izračuni še niso narejeni, pa je popolnoma jasno, da je žetev pšenice bila slaba. Prvič po dolgem času Hrvaška ne bo imela dovolj lastnega kruha. Strokovnjaki ocenjujejo, da bo potreben uvoz. Manjka približno 250 tisoč ton žita. Toda tudi to je dokaj relativna ocena.

Suša, kakršne ne pomnijo, bo škodovala tudi koruzi. Letina bo manjša, kot so predpostavljali. Če bo malo koruze,

potem bo primanjkovalo živinske krme. Meso bo dražje, kar bo pomenilo dodatni padec življenjskega standarda.

Dostikrat pravijo, da je vojna končana, vendar pa se vojna za hrano nadaljuje. Časno okupirana območja so hrvaške žitnice in pridelek s teh polj še kako manjka.

Ni naključje, da so sovražnikov cilj področja od Slavonskega Broda do Županje, potrebno je onemogočiti trgatve in setev. Računica je jasna: Hrvaška brez hrane bo mehkejši nasprotnik, končuje svoj komentar Koprivica. (STA)